

Bestuursverslag Stichting Vrije School Breda 2025

Inclusief handreiking verslag intern toezicht

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Profiel	4
Organisatie	6
Verantwoording van het beleid	9
Onderwijs & Kwaliteit	9
Personeel & Professionalisering	21
Huisvesting & Facilitaire zaken	25
Financieel beleid	26
Verantwoording van de financiën	30
Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	30
Staat van baten en lasten en balans	31
Toelichting op de ontwikkelingen in de begroting 2026 en meerjarenbegroting	34
Continuïteitsparagraaf	34
BALANS IN MEERJARIG PERSPECTIEF	40
Financiële positie	41
Verslag intern toezicht	43
Samenstelling intern toezicht	43
Hoe het toezicht is vormgegeven	44
Toelichting op gegeven adviezen	45

Voorwoord

Voor je ligt het jaarverslag van Stichting Vrije School Breda. In dit verslag geven we in de breedste zin de resultaten weer van onze organisatie in het jaar 2025.

Stichting Vrije School Breda heeft een personele unie met Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam. Stichting Vrije School Breda is een zelfstandige stichting. In 2024 is intensief aan het nieuwe Strategisch Beleidsplan gewerkt, dit plan is in samenhang en in afstemming met het plan van Markant-Leersaam vormgegeven. De basisuitgangspunten zijn hetzelfde.

Het jaar 2025 was een bijzonder jaar omdat de duurzame renovatie van de Rudolf Steinerschool is afgerond en de kinderen en medewerkers het gerenoveerde gebouw konden betrekken. Tevens is de naam gewijzigd in **Waldorf Breda**.

De uitdaging met betrekking tot het lerarentekort is niet verdwenen in vergelijking met eerdere jaren maar toch lukt het ons om Waldorf Breda te voorzien van de nodige menskracht. De formatiebegroting is op orde en we zijn in staat om vervangingen in te vullen. Het helpt daarbij dat het ziekteverzuim relatief laag is en dat school een goede focus hebben op duurzame inzetbaarheid. Alle betrokkenen op de school verdienen een zeer groot compliment voor hun energie om "de boel draaiende" te houden.

Daarnaast kan gesteld worden dat de onderwijskwaliteit binnen Waldorf Breda verder verstevigd is. Er wordt gewerkt met interne audits en dit werpt duidelijk zijn vruchten af. Daarnaast zijn er goede netwerken van experts en vindt er steeds meer kennisdeling plaats tussen school. Onder andere hierdoor wordt een duurzame verankering van ons kwaliteitssysteem en de kwaliteitszorg gerealiseerd.

Als laatste stond eind 2025 in het teken van een bestuurswissel. Na jaren de stichting te hebben bestuurd mocht Johan van Knijff het stokje overdragen aan ondergetekende.

Tot slot wil ik al onze professionals die werkzaam zijn voor Stichting Vrije School Breda hartelijk bedanken voor hun buitengewone dagelijkse inzet en flexibiliteit in 2025. Zij hebben een onmisbare rol in het leven van ieder kind en zijn ouders en vormen een essentiële pijler van stabiliteit in een dynamische en steeds veranderende maatschappij!

Robert-Jan Koevoets
voorzitter CvB

PROFIEL

Missie, visie en kernactiviteiten

Onze missie

Het vrijeschoolonderwijs en de leerkrachten ontwikkelen zich voortdurend, in wetenschappelijke, kunstzinnige, spirituele en maatschappelijke betekenis. Wij hechten veel waarde aan de eigen ontwikkelingsweg van de leerkracht, die voor de klas het voorbeeld is. Jezelf lerend opstellen als basis om het leerproces bij de kinderen te stimuleren. Rudolf Steiner, de grondlegger van het vrijeschoolonderwijs, omschreef in 1919 dat het onderwijs zou moeten uitgaan van wat in de kinderen ontwikkeld kan worden. Alleen daardoor kan de maatschappij voortdurend vernieuwd worden op basis van de idealen van de opeenvolgende generaties. Deze zienswijze omvat de kern van de missie van onze school; kinderen zo richting hun volwassenheid begeleiden, dat zij als vrij denkende, voelende en strevende mensen de maatschappij kunnen vormgeven op basis van hun vertrektocht en eigen idealen.

Onze visie

In het vrijeschoolonderwijs vormen de ontwikkelingsfasen van het kind het uitgangspunt van het leerplan. Deze ontwikkelingsfasen zijn gebaseerd op het antroposofisch mensbeeld van Rudolf Steiner. Dit mensbeeld heeft betrekking op de ontwikkeling van de mens en het vormgeven van zijn eigenheid. De opvoeding, waar het onderwijs nadrukkelijk deel van uitmaakt, dient erop gericht te zijn, de opgroeiende mens zijn mogelijkheden te laten ontwikkelen en te leren omgaan met zijn beperkingen. Tegelijk proberen leerkrachten de sluimerende voornemens en idealen tot bewustzijn te wekken bij de kinderen. We leren kinderen bewust te zijn van de wereld om hen heen en in relatie tot de ander, en vanuit zelfstandigheid hun eigen keuzes te maken. Dit geeft handvatten voor zowel onze pedagogische als didactische benadering in het onderwijs op onze school.

Onze slogan

'Gewoon Goed Onderwijs' is de slogan van onze stichting. Daarmee leggen we de nadruk op de eenvoud, effectiviteit, betrokkenheid en kwaliteit in het onderwijsproces. We streven naar kwalitatief goed onderwijs dat toegankelijk is voor iedereen. Onze school staat open voor elk kind en iedere medewerker. We zien het niet alleen als onze plicht om goed onderwijs te bieden, maar willen ook voorwaarden scheppen voor emancipatie en tolerantie. Een principiële gelijkwaardigheid van opvattingen over godsdienst, levensbeschouwing en maatschappelijke diversiteit is het uitgangspunt. Daarom bieden we onderwijs waar kinderen van alle achtergronden met elkaar leven en leren. Daarbij vinden we het belangrijk dat ook hun ouders zich welkom voelen.

Samen leven en samen leren, is het credo

Strategisch Beleidsplan 2024-2028.

Voor Markant-LeerSaam en de Stichting Vrije School Breda zijn de volgende 6 speerpunten van betekenis in de huidige planperiode:

1. Kwaliteit: "gewoon goed onderwijs". Het is de basis voor de ontwikkeling van onze leerlingen en hun toekomstige succes.
2. Vakmanschap: "vakmanschap is de kunst van het beheersen van je ambacht". Het is niet alleen het leveren van kwaliteit, maar ook het tonen van toewijding, passie en voortdurende verbetering in alles wat je doet.
3. Samen: we spreiden het onderwijskundig leiderschap in de school om de onderwijskwaliteit en de basisvaardigheden te versterken.
4. Gelijkwaardigheid en kansengelijkheid: we zorgen ervoor dat onze leerlingen gelijke(re) kansen krijgen om te leren en te slagen, ongeacht hun achtergrond of niveau.
5. Duurzaamheid: werken aan duurzaamheid is een vanzelfsprekende waarde.
6. Positionering en inclusiever onderwijs: de openbare identiteit, de kansenschool en de kleur aan de onderwijsconcepten maken ons uniek.

In ons Strategisch Beleidsplan en het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband wordt het streven naar meer inclusief onderwijs benadrukt.

Toegankelijkheid & toelating

Zoals blijkt uit de missie is de kernactiviteit van de Vrije School het realiseren van kwalitatief hoogwaardig onderwijs in de Gemeente Breda en omstreken en het zorg dragen voor de continuïteit daarvan. De school staat open voor alle kinderen ongeacht hun geloofsovertuiging en/of afkomst en heeft zowel oog voor leerlingen met onderwijsachterstanden en beperkingen als voor hoogbegaafde kinderen.

Er is een aannamebeleid waarin langs verschillende wegen informatie wordt verzameld over de leerling. Daarbij worden drie vragen onderzocht:

- Kan het kind zich in onze school voldoende ontwikkelen?
- Is deze nieuwe leerling in de bestaande klas goed op zijn/haar plaats?
- Heeft de leerkracht de juiste competenties om de vraag van de leerling te beantwoorden? Vanuit onze visie verzorgen wij goed onderwijs en bereiken daarbij de gewenste resultaten; waar dit niet lukt bieden wij de kinderen extra ondersteuning. Met betrekking tot alle vakken liggen de resultaten ten aanzien van het landelijk gemiddelde op voldoende niveau. Wij bereiken onze doelen door vooral klassikaal onderwijs aan te bieden en daarbinnen vormen van differentiatie toe te passen. Wij gaan op een respectvolle wijze met elkaar om (leerkrachten onderling en leerkrachten met de kinderen) en werken in sterke mate samen met de ouders. Wij zorgen ervoor dat de kinderen op een assertieve wijze opkomen voor hun belangen en gevoelens. Wij bereiken dat kinderen goed met elkaar kunnen samenwerken en realiseren dat kinderen zelfstandig opdrachten kunnen uitvoeren en binnen hun mogelijkheden hun eigen leerproces (mede) bepalen.

We bereiden onze leerlingen niet alleen voor op de arbeidsmarkt van morgen, maar ook op het leven in de wereld van morgen met aandacht voor de omgeving en gemeenschapszin. Op onze school leren kinderen in vrijheid te denken, keuzes te maken en onafhankelijk te zijn. Ons personeel beseft dat het onderwijs in samenwerking met ouders de voorwaarden moet scheppen voor een mooie toekomst voor elk kind. Onze school willen in algemene zin van maatschappelijke betekenis zijn en voor elk individueel kind een veilige basis om zich te ontwikkelen tot volwassene.

ORGANISATIE

Contactgegevens

Vrije School Breda
Bestuursnummer: 59984
Heerbaan 250 – 4817 NL Breda
076-5289360
info@markantonderwijs.nl
www.markantLeerSaam.nl

Bestuur

Naam	Functie	Nevenfuncties onbetaald	betaald/
Drs. Johan van Knijff	VZ College van Bestuur (hierna te noemen CvB). Dit CvB is tevens CvB van de Vrije School Breda. Beide vormen een zogenoemde personele unie, waarbij beide stichtingen juridisch onafhankelijk van elkaar functioneren, maar in persoon wel dezelfde bestuurder hebben. Dat geldt ook voor de Raad van Toezicht (hierna te noemen RvT) van beide stichtingen	Lid van het DB van BreedSaam Lid van de stuurgroep opleiden in de school (Pabo) Lid Verenigingscommissie arbeidsvoorwaarden PO-Raad en Lid CAO commissie VVOB	

School

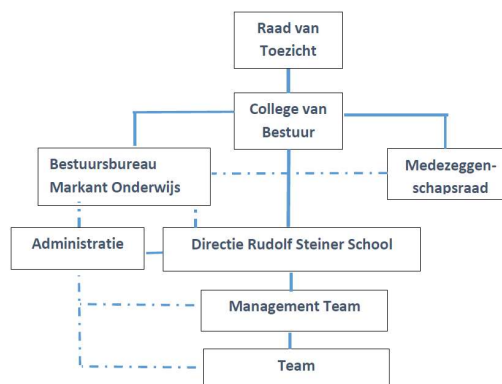
Waldorf Breda
Minckelersstraat 27 – 4816 AD Breda
www.waldorfbreda.nl

Juridische structuur

Rechtsvorm: Stichting
Statutaire naam: Stichting Vrije School Breda
Statutaire zetel: Breda

De Vrije School Breda is een Stichting met als activiteit het verzorgen van basisonderwijs aan leerplichtigen en het bevorderen en onderwijs geven van het onderwijs volgens de pedagogie van Dr. Rudolf Steiner. Het bestuur van de stichting bestaat uit een CvB met een voorzitter. Een RvT houdt toezicht op en adviseert de bestuurder.

Organisatiestructuur

De medezeggenschap

De Rudolf Steiner School heeft een medezeggenschapsraad (MR) bestaande uit een ouder/verzorger en personeelsgeleding. De MR heeft tot taak de openheid, openbaarheid en het onderling overleg binnen de school te bevorderen en is bevoegd tot bespreking van alle schoolaangelegenheden. Daarnaast heeft de MR een aantal bevoegdheden die bij wet zijn vastgesteld.

De leerlingenraad

De school beschikt over een leerlingenraad in samenstelling met Waldorf Breda. In het kader van burgerschap is hier in juni 2023 een extra dimensie aan toegevoegd met de oprichting van een leerlingenraad op bestuursniveau. De school vaardigt één leerling af, en deze vertegenwoordiger gaat driemaal per jaar in gesprek met de voorzitter van het College van Bestuur. Tijdens deze bijeenkomsten worden onderwerpen als schoolbeleid, de organisatie van de stichting en diverse activiteiten besproken.

Op dinsdag 26 februari 2025 was de Leerlingenraad uitgenodigd in het kader van Burgerschap door de gemeente Breda voor een rondleiding door het Stads kantoor met een introductie over de locatie, de democratie en het gemeentebestuur door wethouder Arjen van Drunen. Vervolgens gingen zij onder begeleiding te voet naar het Stadhuis op de Grote Markt voor een interactieve sessie in de Raadszaal waar de kinderen deelnamen aan de activiteit Democracy, een simulatie van een gemeenteraadsverkiezing. Daarnaast ontvingen zij per schoollocatie een budget van € 500, waarvan de besteding via een democratisch proces binnen de schoolse leerlingenraad werd bepaald.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Binnen de schoolorganisatie: leerlingen, ouders, medewerkers en (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad
Buiten de schoolorganisatie: gemeenten, andere schoolorganisaties, kinderopvangorganisatie.

Gemeente Breda	Subsidies, beheer multifunctionele gebouwen, openbaar onderwijs, begroting en jaarrekening, statuten, fusietraject, e.d.
Kristalkind Kinderopvang	Kinderopvangorganisatie in verschillende school
Administratiekantoor Ons Onderwijsbureau en 8Elements onderwijs- accountants	Verzorging gehele administratie en afwikkeling jaarrekening van Waldorf Breda en Vrije School
ArboUnie Breda	Ondersteuning arbeidsomstandighedenbeleid en verzuim
PO Raad, VosABB	Branche organisaties
Avans Hogeschool	Opleidingsorganisatie
RSV Breda e.o.	Passend Onderwijs voor elk kind
Leswerk	Oplossen vervangingsproblematiek van alle besturen PO en VO
BreedSaam Onderwijs- vastgoed Breda	Verantwoordelijk voor huisvesting van PO en speciaal onderwijs in gemeente Breda

Bovengenoemde organisaties en instellingen zijn nauw met ons verbonden. Er vindt regelmatig gestructureerd overleg plaats met andere schoolbesturen. Daarnaast zijn er veel individuele contacten naar aanleiding van specifieke vraagstukken of gemeentelijke regelingen. De schoolbesturen weten elkaar goed te vinden en stemmen gezamenlijk af over hun speerpunten binnen gemeenten of binnen het samenwerkingsverband.

Governance

Het Personeelshandboek wordt jaarlijks geactualiseerd en aangepast op basis van nieuwe afspraken in de CAO of wijzigingen in het binnen het bestuur vastgestelde beleid. Daarnaast is het beleid met betrekking tot de externe vertrouwenspersoon verder aangescherpt.

Functiescheiding

Het bestuur en toezicht werkt volgens het raad-van-toezichtmodel. Het bevoegd gezag (CvB) van de stichting bestuurt de school, de RvT oefent intern toezicht uit op het bestuur. Het bevoegd gezag is eindverantwoordelijk en aansprakelijk voor het besturen van de school. De leden van de RvT zijn verantwoordelijk en aansprakelijk voor de wijze waarop zij het toezicht op het bestuur uitoefenen.

Governancecode Funderend Onderwijs

De Vrije School Breda hanteert de Governancecode funderend onderwijs van de PO-Raad (juni 2025). CvB en RvT bespreken jaarlijks de noodzaak tot nadere maatregelen. De stichting maakt ook gebruik van een besturingsmodel en managementstatuut Waldorf Breda

Verantwoording van het beleid

ONDERWIJS & KWALITEIT

Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

Definitie

Vanuit de overtuiging dat het voor elke school belangrijk is om voortdurend en op gestructureerde wijze te werken aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs, focussen we ons op onderwijskwaliteit. 'Gewoon Goed Onderwijs' is de slogan van onze stichting. Daarmee leggen we de nadruk op de eenvoud, effectiviteit, betrokkenheid en kwaliteit in het onderwijsproces.

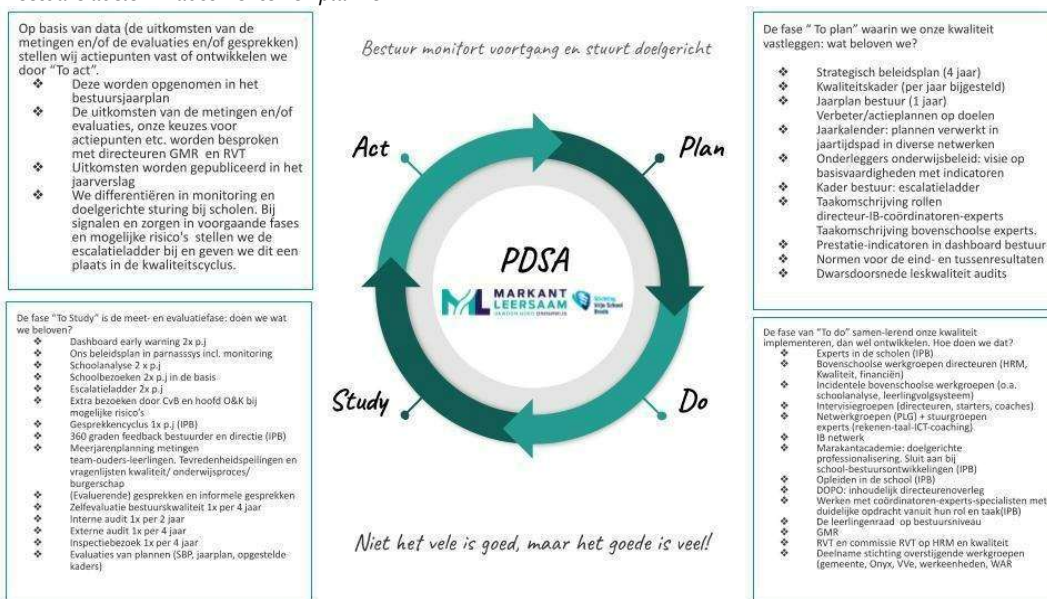
"Een kind dat goed onderwijs krijgt, krijgt kansen voor de toekomst."

Op onze school staat kwaliteit centraal. Zowel in het dagelijkse pedagogische en didactische handelen van leerkrachten, als in het cyclische, systematische, doelgerichte en samenwerkingsgerichte proces van kwaliteitszorg. Een cultuur van continu verbeteren, gedeelde verantwoordelijkheid en een goed pedagogisch klimaat met aandacht voor individuele leer- en ontwikkelbehoeften vormen de kern van ons onderwijs. Daarbij hebben school de vrijheid om accenten te leggen vanuit hun eigen onderwijsconcepten en visies.

We ...

- hebben focus op 'gewoon goed onderwijs' met een stevige basiskwaliteit. Dit geven we vorm vanuit een sterke kwaliteitscultuur en een cyclische kwaliteitsstructuur.
- hebben ieder jaar een vastgesteld kwaliteitskader met wettelijke vereisten en eigen focuspunten.
- werken met kwaliteitsindicatoren en onderleggers basisvaardigheden--> wat verwachten we!
- maken evidence informed keuzes.
- hebben een doorvertaling van strategisch beleid gemaakt naar school-jaarplannen.
- hebben thema's, doelen en acties een plaats in de jaarcyclus gegeven in diverse netwerken om samen op te pakken.

Meetbare doelen in documenten en plannen

Het bestuur zorgt voor meetbare doelen voor de kwaliteit van het onderwijsproces

Het bestuur zorgt ervoor dat het stelsel van kwaliteitszorg dekkend is.

Kwaliteitskader

Jaarplan bestuur

Onderleggers basisvaardigheden

Basisvaardigheden kader vanuit bestaand curriculum

Kader:	Leerplanonderwerp:
Adres:	Westergroep Onderwijs en Kwaliteit
Datum versie:	01-04-2024
Datum evaluatie en toetsen:	na de evaluatieperiode 2023/2024

Nieuw

De basisvaardigheden kader is een aanvulling op het bestaande curriculum. Het kader is bedoeld om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en de leerresultaten van de leerlingen te verbeteren. Het kader is bedoeld om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en de leerresultaten van de leerlingen te verbeteren. Het kader is bedoeld om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en de leerresultaten van de leerlingen te verbeteren.

Jaarplan bestuur

Dwarsdoorsnede leskwaliteit

Dwarsdoorsnede Leskwaliteit basisschool groep 1 t/m 8

Groep

Leerkwaliteit

De leerkwaliteit is de kwaliteit van het leerproces. Het is de kwaliteit van het leerproces, waarbij de leerresultaten van de leerlingen worden verbeterd. Het is de kwaliteit van het leerproces, waarbij de leerresultaten van de leerlingen worden verbeterd. Het is de kwaliteit van het leerproces, waarbij de leerresultaten van de leerlingen worden verbeterd.

In ons strategisch beleidsplan worden de koers en de doelstellingen van onze stichting voor de jaren 2024-2028 beschreven. Het strategisch beleidsplan is in 2024 gestart. Ons strategisch beleidsplan vormt een kader voor de school bij het geschreven schoolplan in 2024. De speerpunten en kernwaarden zijn: kwaliteit, vakmanschap, samen, kansengelijkheid, duurzaamheid en inclusiever onderwijs.

Het werken met duidelijke kwaliteitsindicatoren is van essentieel belang voor het onderwijs binnen onze stichting. Deze doelen vormen de basis van een doeltreffend onderwijsbeleid, dat cruciaal is voor het waarborgen van kwalitatief hoogstaand onderwijs voor alle leerlingen. Ze bieden focus, richting en verantwoording, bevorderen transparantie en vertrouwen en stimuleren innovatie en groei in alle lagen van onze organisatie en het onderwijs dat we verzorgen. De school hebben de strategische doelen en acties overgenomen in hun schoolplannen. Er is nu een duidelijkere koppeling tussen het Strategisch Beleid en het schoolplan. [SBP2024-2028](#) en [poster](#)

Gog hebben voor kwaliteit en sturen op verbetering, vraagt om eenzelfde kader en eenzelfde taal. Daarom werken we binnen onze stichting sinds 2024 met een eigen kwaliteitskader. Dit kwaliteitskader is voor ons een middel om binnen onze stichting de wettelijke eisen (basiskwaliteit) te waarborgen en eigen ambities en doelen te realiseren. Het kwaliteitskader houdt de indeling in standaarden aan, zoals die ook gehanteerd worden door de Inspectie van het Onderwijs (Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en primair onderwijs, versie augustus 2023). Naast de standaarden van de inspectie zijn aanvullende aspecten en focuspunten uit het Strategisch Beleidsplan van Waldorf Breda beschreven. Het kwaliteitskader heeft een plek in de kwaliteitscyclus op bestuurs- en schoolniveau. Het kader wordt gebruikt als onderlegger voor de interne audits, de schoolbezoeken en gesprekken die we voeren in de diverse werkgroepen en netwerken. [Kwaliteitskader](#)

Aan de hand van het strategisch beleid zijn de acties van het bestuur uitgewerkt in een jaarplan met doelen en tijdsplan. In de vorm van een jaarkalender (werkdokument) krijgen de doelen en acties een plek in de overleggen (Dopo, IB, stuurgroepen en netwerken taal/rekenen/gedrag, audits). Door middel van tussentijdse evaluaties, schoolbezoeken, gesprekken en audits monitoren we behaalde of niet behaalde doelen en stellen we bij of verstevigen de sturing op een bepaald doel. **Jaarplan**

Onderleggers basisvaardigheden

Versterken van de basisvaardigheden is een prioriteit. We hebben ambities geformuleerd ten aanzien van leerprestaties van leerlingen. Een belangrijk speerpunt daarbij is het gedeeld onderwijskundig leiderschap op school-niveau, gericht op het versterken van de onderwijskwaliteit (rekenexpert, taalexpert). Daarnaast scheppen we voorwaarden voor het geven van goed reken, taal -en burgerschapsonderwijs (inzet experts, professionalisering, netwerk, focus). De onderleggers zijn in 2024 voorzien van een bestuur visie op rekenen, taal en burgerschap. Er zijn kwaliteitsindicatoren benoemd waaraan school minstens moeten voldoen. [Kader rekenen](#), [kader taal](#), [kader burgerschap](#)

Kwaliteitskalender

Alle school besteden stelselmatig aandacht aan het formuleren en uitvoeren van kwaliteitsbeleid. Tevens houden zij zichzelf een spiegel voor bij de opbrengsten daarvan. Iedereen werkt met een kwaliteitskalender, zodat kwaliteitszorg een zaak van het hele team is. Daarnaast wordt er gewerkt met een bovenschoolse kwaliteitskalender. [Kwaliteitskalender](#)

Hoe houden we zicht op onderwijskwaliteit?

Dashboard: early warning

Omdat data nog meer omvat dan de data-gegevens uit Ultimview hebben we een kwaliteitsdashboard gemaakt zodat we in een oogopslag zien of er zorg of alertheidssignalen zijn waarover we met school in gesprek moeten. Het dashboard bevat criteria waaraan voldaan moet worden. Items die erin zijn opgenomen zijn: kengetallen, passend onderwijs, personeel, signalering inspectie, schooladvies, sociale veiligheid, tevredenheid ouders en medewerkers, externe/interne audit, escalatieladder, professionalisering. Deze items bevatten ook weer sub-items. Zo wordt het voor de schooldirectie(s) en het CvB mogelijk (pro)actief in te grijpen, het gesprek te voeren en bij te sturen in situaties waarin dat nodig is.

Schoolbezoek

De bestuurder en Hoofd Onderwijs & Kwaliteit bezoeken vanuit de reguliere cyclus twee keer per jaar de school om het inhoudelijk gesprek aan te gaan over de ontwikkelingen en de vorderingen van het onderwijs in de school.

Onderwerpen van gesprek zijn:

- de voortgang van de schoolontwikkeling: basisvaardigheden, visie, ambities, doelen
- de audit
- de schoolanalyse met o.a. de resultaten
- gesprekscyclus en dossiervorming
- acties tevredenheidspeilingen
- professionalisering
- leerlingaantallen
- besteding en inzet zorgmiddelen
- ziekteverzuim
- financiën.

We differentiëren in de gespreksvoering. Naar aanleiding van resultaten, audits, inspectiebezoek en dashboard vinden er bij bepaalde zorgen meerdere gesprekken, intensievere monitoring en/of gerichte sturing plaats (zie beschrijving escalatieladder).

Interne audit

De audit is voor ons een middel om onderwijsprocessen, de onderwijskwaliteit, de opbrengsten en de kwaliteitszorg in beeld te brengen. Het is een krachtige spiegel (reflectie) en brengt systematisch in kaart of we doen wat we zeggen en we voldoen aan minimaal de basiskwaliteit. Het laat zien hoe de school ervoor staat, of de beloofde kwaliteit zichtbaar is en welke ontwikkelpunten er zijn. In 2025 hebben geen (interne) audits plaatsgevonden. In 2024 zijn deze wel uitgevoerd door opgeleide directeuren, intern begeleiders en leerkrachten. Tijdens de audit is men op zoek gegaan naar wat goed gaat en wat beter kan of moet. De school hebben feedback gekregen op de volgende standaarden:

- OPo Basisvaardigheden
- OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding
- OP3 Pedagogisch-didactisch handelen
- SKAz Uitvoering en kwaliteitscultuur

Bij de audits wordt gebruikgemaakt van het kwaliteitskader met wettelijke vereisten en focuspunten van de stichting en de ontwikkelde dwarsdoorsnede leskwaliteit. Naar aanleiding van ontwikkelpunten wordt door de school een plan van aanpak gemaakt en krijgt dit een plaats in het jaarplan van school. Daarnaast worden gemeenschappelijke aandachtspunten stichting breed opgepakt.

Schoolrapportage

De school werken sinds 2021 met een gezamenlijk format voor de schoolrapportage. Hierin worden o.a. realistische en ambitieuze schooldoelen bepaald aan de hand van de referentieniveaus voor lezen, taal en rekenen. School steeft ernaar dat alle leerlingen de fundamentele niveaus 1F behalen en dat zoveel mogelijk leerlingen de streefniveaus 1S/2F halen. De school gaan hierbij uit van 1S en 2F als het standaardniveau zodat de leerlingen over voldoende basisvaardigheden beschikken als zij naar het vervolgonderwijs gaan. De ambitie ligt op of boven het landelijk gemiddelde op basis van de schoolweging.

Andere onderdelen in de schoolanalyse:

- Het onderwijs in groep 1-2
- Schoolpopulatie en context en de afstemming daarop
- LVS; ligt de bovenbouw op koers
- Overzicht uitstroom
- VO adviezen; zit men na 3 jaar nog op het gegeven advies?
- Zorgsignalen en interventies

De analyse wordt tijdens het jaarlijkse schoolbezoeken besproken met CvB en Hoofd Onderwijs & Kwaliteit.

Succes!Spiegel en WMK

De Succes!Spiegel is ons kwaliteitszorginstrument voor monitoring en verantwoording. Het systeem bevat onder meer een Succes!dashboard, waar in één oogopslag te zien is hoe tevreden de ondervraagden zijn over het onderwijsproces, het schoolklimaat, kwaliteitszorg en ambitie, samenwerking met ouders en imago. Daarnaast meet het ook de sociale veiligheid van de leerlingen en is het instrument te gebruiken als een zelfevaluatie. In februari 2024 is de tweejaarlijkse tevredenheidspelling op onderwijskwaliteit uitgezet. In 2025 is er dus geen tevredenheidspelling afgenomen. In november 2025 is de jaarlijkse sociale veiligheid vragenlijst onder leerlingen van groep 5-8 afgenomen. De resultaten zijn op bestuurs- en op schoolniveau geanalyseerd.

Volgsysteem ParnasSys

Alle Waldorf Breda school werkt met het administratie- en leerlingvolgsysteem ParnasSys. Dit maakt het mogelijk om de tussentijdse leeropbrengsten en eindopbrengsten op uniforme en systematische wijze te monitoren. We maken gebruik van de bovenscholse module Ultimview van ParnasSys. Deze heeft een "early warning" functie met betrekking tot de tussentijdse- en eindopbrengsten, de interne doorstroom en uitstroom van de leerlingen, de onderwijsresultaten en het schooladvies.

Doelen en resultaten

We beschrijven hier de acties die zijn voortgekomen uit de grotere doelen vanuit het strategisch beleid (2024-2028). De actieplannen zijn beschreven in het [jaarplan](#) (2025-2026).

Doelen/acties	Resultaten	Voortgang
Voor jan 2025 is het stelsel van kwaliteitszorg dekkend. Het stelsel van kwaliteitszorg biedt voldoende zicht op het curriculum van de basisvaardigheden, inclusief burgerschap (artikel 10 en 12, vierde lid WPO).	• Escalatieladder is effectiever gemaakt in samenwerking met de werkgroep Onderwijs & Kwaliteit + akkoord en gedragen door directeuren • PDSA-cyclus -> versterkt met interne audits • Afspraken worden vastgelegd en monitoring vindt plaats • Sturing op OP₂ en OP₃	Gereed

	OPO (Basisvaardigheden) -> onderdeel scholing interne auditoren + audits / Afspraken met school	
Bij aanvang schooljaar 2024-2025 is de visie vertaald in concrete, meetbare doelen voor de kwaliteit van het onderwijsproces: basisvaardigheden, aanbod, zicht op ontwikkeling, 'pedag/did' handelen, onderwijstijd en afsluiting (art. 10 en 12, vierde lid, WPO).	- Strategisch beleidsplan vertaald naar jaarplannen school - Kwaliteitskader Waldorf Breda (basiskwaliteit + ambities) -> dekkend voor alle aspecten onderwijsleerproces - Verantwoordelijkheidsverdeling kader bepaald op basis van het RACI-model (Responsible, Accountable, Consulted en Informed) - Streefnormen gesteld voor de resultaten basisvaardigheden - Onderleggers voor basisvaardigheden	Gereed
Bestuur differentieert in sturing van school en bepaalt risicoschool en aanpak daarvan. In okt. 2024 verduidelijkt en concretiseert bestuur de escalatieladder en communiceert hierover naar de school.	- Escalatieladder is effectiever gemaakt i.s.m. werkgroep Onderwijs & Kwaliteit + akkoord en gedragen door directeurs - Formats zijn ingevuld en afspraken worden doelgericht en in cyclus bijgehouden.	Gereed
In schooljaar 2024-2025 werken we met Implementatieplannen ter ondersteuning van de reken, taal en gedragstrajecten waarin taakverdeling, doelen, tijdspad en resultaten van het netwerk helder zijn.	Ieder netwerk heeft een implementatieplan en werkt met een jaarplan	Gereed
Bij aanvang schooljaar 2024-2025 is de interne auditering herijkt en wordt in schooljaar 2024-2025 bijbehorende professionalisering verzorgd.	- Er is een nieuw auditteam. - Bewuste keuze voor auditteam met schoolleiders, intern begeleiders én leerkrachten - Stimuleren kwaliteitscultuur - Onderdeel stelsel van kwaliteit (kwaliteitskader als basis) Resultaat: - Onderlinge uitwisseling tussen school van 'good practices' - Kritische reflectie bij auditoren, naar elkaar en naar eigen school.	Gereed
In schooljaar 2024-2025 wordt een HB loket ingericht waar ouders in de 1e lijn terecht kunnen voor informatie en doorverwijzing naar een van de school. Eenvoudig en overzichtelijk Kwaliteit en zorgvuldigheid Maatwerk voor het kind	- Met het HB-loket is het proces voor ouders en school vereenvoudigd, zodat er sneller een goede match gemaakt wordt tussen het kind en de juiste school. - Het loket wordt bemenst door Kim Bongers, teamleider van de HB-afdeling op Montessori+.	Gereed
In schooljaar 2024-2025 bekijken en evalueren we systemen WMK en successpiegel. We maken een keuze voor eenzelfde instrument voor alle school	De voor en nadelen van de systemen zijn onderzocht. Er is een keuze gemaakt voor het instrument WMK waarna scholing en implementatie in de komende 2 jaar gaat plaatsvinden	Gereed

Bij aanvang schooljaar 2024-2025 is het format van de schoolanalyse herijkt en duiden we resultaten en schoolontwikkelingen in het licht van gestelde doelen. Doel: juiste interventies inzetten	• Op de school zien we dat voldoende systematisch info wordt verzameld en kritisch wordt gekeken naar de opbrengsten. • Er is een ontwikkelslag gemaakt om diepgaander te analyseren op opbrengsten en te reflecteren op het eigen handelen (van de leerkracht/ondersteuning), te werken vanuit zone van invloed en minder extern te attribueren. De opbrengsten worden steeds meer een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het hele team. De schoolanalyse is voldoende diepgaand en duiden resultaten om juiste interventies te kunnen inzetten. • Alle school gebruiken hetzelfde basisformat met reflectievragen van de schoolrapportage. Deze is aangevuld met schooleigenformat van de groepsanalyse. Het is duidelijk wat moet en wat op eigen wijze mag. • Kwaliteit schoolrapportage is versterkt door beschrijving schoolpopulatie en schoolcontext en de toevoeging van het onderwijs in groep 1-2	Gereed
Op bestuursniveau wordt in schooljaar 2024-2025 de visie op onderwijs aan hoogbegaafden en de doorontwikkeling die we willen laten plaatsvinden voor voltijds HB, plusklassen, aanbod HB in de reguliere groepen en UHB beschreven met mogelijkheden maar ook onze grenzen. Rollen en taken vanuit het netwerk(overleg) worden verduidelijkt.	• Het document dient als basis voor het formuleren van stichting brede teksten binnen MSP en als onderlegger voor het school specifieke beleid. • Algemene visie beschreven • Doelen beschreven • Kwaliteitsindicatoren beschreven en toegevoegd in kwaliteitskader • Ondersteuningsniveaus beschreven (dit wordt nader school specifiek uitgewerkt)	Gereed
Het thema hoge positieve verwachtingen met o.a flexibel differentiëren, effectieve feedback, doelgericht leren is vanaf schooljaar 2024-2025 een onderwerp op de Bestuursdag (voorheen Markantdag) en in de netwerkbijeenkomsten experts en coaches.	• Dit thema is na evaluatie met directeuren getrechterd en omgezet in een nieuw actiepunt: In 2024-2025 maken de school een plan m.b.t. collective efficacy (benut de kracht van het team, aanbeveling 6 leidraad). Aan de hand van (een) concre(e)t(e) doel(en) wordt hier met het team in 2025-2026 bewust aan gewerkt.	Omgezet naar nieuw actiepunt
Bij aanvang schooljaar 2024-2025 staan taken, rollen en verantwoordelijkheden directeur en IB, coördinatoren-experts helder beschreven in een kader vanuit bestuur.	• Raci model wordt in alle school gebruikt om taken en verantwoordelijkheden helder te krijgen. Kader vanuit bestuur is gemaakt en wordt school specifiek gemaakt d.m.v. de dialoog met elkaar in de school. • Met de verschuiving van de rol van IB naar KC (kwaliteitscoördinator) en het werken met experts in de school, hebben we een scholing gevolgd met IB en directeuren waarin rollen en taken in dialoog met elkaar worden verduidelijkt. Aanleiding voor dit scholingstraject vormt ook de nieuwe beroepsstandaard voor de intern begeleider als kwaliteitscoördinator en de	Gereed

	gewenste focus van de intern begeleiders van de stichting op het versterken van de basiskwaliteit en eigen ambities van de school. Hieruit is een nieuw actiepunt ontstaan zoals het aanpassen van de gesprekkencyclus formuleren.	
Vanaf schooljaar 2024-2025 heeft iedere school een aandachtsfunctionaris. Vanuit de Markant Academie wordt professionalisering ingezet en een netwerk opgericht.	- Op alle school is een aandachtsfunctionaris aangesteld. - Scholing en netwerk is opgezet - Iedere school heeft een geschoolde aandachtsfunctionaris en maakt ieder jaar een plan van aandacht.	Gereed
We ontwikkelen vanaf schooljaar 2024-2025 het beleid en de begeleiding van startende leerkrachten door.	- In schooljaar 2024 -2025 is er een nieuwe Bovenschools coach aangesteld. Deze coach heeft het huidige beleid aangescherpt en herijkt. In 2025 is het inductiebeleid herschreven - De organisatie m.b.t. intervisie en begeleiding startende leerkrachten is verdiept.	Gereed
De gesprekkencyclus wordt in schooljaar 2024-2025 op basis van de nieuwe kernwaarden uit het SBP aangepast	- Het gespreksformulier van onderwijzend personeel, OOP en directie is aangepast inclusief het huis van werkvermogen. - Formulieren voor IB/kwaliteitscoördinator is de volgende stap	Werkfase
Begeleiden en sturen van implementatie en gebruik van methode of leerlijn digitale geletterdheid.	Alle school zijn bezig met onderzoek of implementatie van een digitale leerlijn	Werkfase
Vanaf schooljaar 2024-2025 gaan directeuren met elkaar de dialoog aan over inclusief onderwijs. Daarbij wordt collective efficacy benut als belangrijke voorwaarde om dit te realiseren. De thema's uit de Leidraad Hoge en Positieve Verwachtingen en het raamwerk (NCSE) staan centraal en worden (naast andere bronnen) vertaald naar de praktijk op schoolniveau.	- In 2024-2025 hebben de school een plan m.b.t. collective efficacy gemaakt (benut de kracht van het team, aanbeveling 6 leidraad). Aan de hand van (een) concre(t)e doel(en) wordt hier met het team in 2025-2026 bewust aan gewerkt. - Tijdens de DOPO-bijeenkomsten hebben we uiteenlopende thema's besproken. Daarbij merken we dat we in de school steeds vaker tegen vraagstukken rondom gedrag aanlopen. De huidige opzet en tijdsduur van de DOPO-bijeenkomsten bieden echter onvoldoende ruimte om hier diepgaand op in te gaan. Daarom willen we dit thema graag verder verdiepen en er meer structureel aandacht aan besteden.	Werkfase
In schooljaar 2025-2026 vindt professionalisering WMK plaats en inrichten omgeving vragenlijsten. Aan het einde van dit schooljaar werken we volgens een vastgestelde kwaliteitscyclus van WMK (plannen – uitvoeren – evalueren – bijsturen).	- in 2025 heeft de eerste WMK scholing met directeuren plaatsgevonden. De scholing m.b.t. analyse en interpretatie van gegevens vindt nog plaats. - De werkgroep onderwijs en kwaliteit heeft standaard vragenlijsten gemaakt voor ouders en kinderen. Werkgroep HRM heeft meegedacht bij de vragenlijst voor medewerkers. Er zijn nu standaard lijsten die door alle school afgenomen gaan worden en die passen bij het huidige	Werkfase

	strategisch beleid en het huis van werkvermogen. De vragenlijsten zijn nog nader school specifiek te maken door extra vragen eraan toe te voegen. De onderlegger voor het gebruik van WMK in de organisatie is gereed.	
Eind jan. 2026 zijn de bovenschoolse documenten m.b.t. het veiligheidsbeleid bekeken, up to date gemaakt of uitgezet in een tijdspad om aan te scherpen. Bovenschoolse teksten en bijlagen/protocollen zijn geplaatst in MSP welke de school kunnen gebruiken en school specifiek kunnen maken.	- Bovenschoolse teksten m.b.t. het veiligheidsbeleid zijn geschreven en geplaatst in MSP. - Protocollen zijn verdeeld om aan te scherpen of te herzien.	Werkfase
Vanaf schooljaar 2024-2025 doen we onderzoek welke voorzieningen (zoals Parelklas en HB voorzieningen) passend zijn op de verschillende school waarna een plan van aanpak wordt gemaakt met de desbetreffende school.	Eerste dialogen hebben in 2025 plaatsgevonden. Nadere uitwerking vindt plaats in 2026	Oriëntatiefase
Vanaf schooljaar 2025-2026 wordt het concept nieuwe school Haansberg passend gemaakt en nader uitgewerkt met het onderdeel inclusiviteit voor de nieuwbouw in Etten-Leur.	- In 2025 heeft een kick off plaatsgevonden met de kinderopvang en Waldorf Breda - Eerste opzet projectplan is gemaakt - Stuurgroep en voorbereidingsgroep is geformeerd. - Eerste gesprekken m.b.t. informeren planning en opzet nieuwbouw en visie hebben plaatsgevonden.	Oriëntatiefase

Toekomstige ontwikkelingen

Inclusief onderwijs (2035)

- De overheid streeft ernaar dat in 2035 de school de overgang naar inclusief onderwijs heeft gerealiseerd. Dit vraagt om een gezamenlijke inspanning van school en gemeenten.
- Intensieve samenwerking met gemeente, zij zijn verantwoordelijk voor onder meer onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer en jeugdhulp. Goede afstemming en samenwerking zijn noodzakelijk om inclusief onderwijs daadwerkelijk mogelijk te maken.
- Doorontwikkeling van visie en beleid. We voeren de dialoog over onze visie op inclusie en vertalen deze naar concreet en toekomstbestendig beleid. Thema's als ondersteuning van leerkrachten, inzet van expertise, organisatie van middelen en samenwerking met partners staan hierbij centraal.
- Versterken van inclusief aanbod We zetten in op onderwijs dichtbij huis, zodat zoveel mogelijk kinderen in hun eigen buurt naar school kunnen. In Etten-Leur openen wij de meest inclusieve school van de regio als belangrijke stap in deze ontwikkeling.

Aantrekkelijk werkgeverschap in een krappe arbeidsmarkt

- Het boeien en binden van medewerkers en zij-instromers vraagt om een ambitieuze agenda, ruimte voor professionalisering en aandacht voor werkplezier en ontwikkeling.

Bewuste inzet van digitalisering

- Digitalisering biedt kansen voor innovatie en maatwerk, maar kent ook risico's zoals online pesten, overprikkeling en minder beweging. We zetten in op digitale geletterdheid en weerbaarheid van leerlingen.

Duurzaamheid en toekomstbestendigheid

- We werken aan duurzame keuzes in onderwijs en organisatie, met aandacht voor zowel milieu als een robuuste, toekomstgerichte bedrijfsvoering.

Versterken van de doorgaande leerlijn

- Een soepele overgang tussen kinderopvang, primair onderwijs en voortgezet onderwijs is essentieel voor de ontwikkeling van het kind. Daarom intensiveren wij de samenwerking met deze partners.

Onderwijsresultaten

Via de pagina van schoolodekaart.nl zijn de resultaten van onze school in te zien.

- In de tabel is af te lezen hoe de 3-jaars gemiddelde van de eindtoetsresultaten van onze school in het schooljaar 2024-2025 eruitziet.
- In de eerste tabel worden de school vergeleken met de landelijk vastgestelde signaleringswaarde en het landelijk gemiddelde voor 1F op basis van de schoolweging.
- In de tweede tabel worden de school vergeleken met de landelijk vastgestelde signaleringswaarde en het landelijk gemiddelde en 1S/2F op basis van de schoolweging.

Bovenschoolse onderwijsresultaten 3 jrs gemiddelden 1F en 1S/2F

		2024-2025		2024-2025		
School	Schooljaar	Schoolweging 3-jaars	Behaald 1F 2024-2025	Signaleringsw. 1F	Landelijk gem. 1F	Oordeel inspectie
06OZ - Waldorf	2024/2025	25,15	92,5	85	96,6	voldoende
			92,5			
		2024-2025		2024-2025		
School	Schooljaar	Schoolweging 3-jaars	Behaald 1S/2F 2024-2025	Signaleringsw. 1S/2F	Landelijk gem. 1S/2F	Oordeel inspectie
06OZ - Waldorf	2024/2025	25,15	70,6	53,8	63,9	voldoende
			70,6			
Op of boven signaleringswaarde en op of boven gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging						
Op of boven signaleringswaarde en onder gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging						
Onder signaleringswaarde						

- Als we kijken naar het referentieniveau 1F zien we dat Waldorf boven de signaleringswaarde zit en dus van de inspectie een voldoende beoordeling op resultaten zou krijgen. Onze ambitie ligt hoger en streven ernaar op of boven het landelijk gemiddelde van de eigen schoolweging te komen.
- Als we kijken naar het referentieniveau 1S/2F zien we dat Waldorf boven de signaleringswaarden boven het landelijk gemiddelde ligt.
- De resultaten en analyses van de afzonderlijke school zijn besproken in de schoolbezoeken. Gerichte interventies zijn op de school ingezet.

Onderwijs aan nieuwkomers

Gemeente Breda investeert in een passend aanbod voor nieuwkomers, met speciale aandacht voor taalondersteuning en traumasensitiviteit. Vanuit de subsidie taalondersteuning anderstaligen hebben school o.a. ingezet op:

- aanschaf materialen zoals logo 3000
- ouderbetrokkenheidsprogramma Logo 3000
- extra taalondersteuning door leerkrachten of onderwijsassistenten, preteaching
- digitale hulpmiddelen
- professionalisering van leerkrachten in NT2 onderwijs
- aanvullende onderwijstijd: huiswerkbegeleiding

Taalontwikkeling is een langdurig en dynamisch proces met variabele voortgang per leerling. Op basis van observaties en evaluaties kan worden geconcludeerd dat leerlingen actiever participeren klassenactiviteiten, begrip en uitvoering van opdrachten verbeteren, woordenschat en communicatieve vaardigheden toenemen, zelfvertrouwen en motivatie van leerlingen groeien.

Internationalisering

Internationalisering is opgenomen binnen wereldburgerschap en sociale integratie; ons bestuur heeft hier geen apart beleid voor opgesteld.

Passend onderwijs

Als Waldorf Breda maken wij onderdeel uit van het Regionaal Samenwerkingsverband (RSV) Breda e.o. Het 'Ondersteuningsplan Passend Onderwijs 2024-2027 van het RSV Breda e.o. is leidraad om ons streven recht te doen aan de onderwijsbehoeften van ieder individueel kind te realiseren. Vanwege de omvang van het RSV Breda e.o. wordt de dagelijkse uitvoering in meerdere werkeenheden opgesplitst. Iedere werkeenheden spant zich in om een dekkend netwerk te realiseren waarin voor ieder kind een plek is, waar mogelijk thuisnabij in dorp of wijk. De werkeenheden krijgen meer regie over welke leerlingen zij op kunnen vangen binnen hun werkeenheden.

We verwachten dat onze school regie voeren op de mogelijkheden en onmogelijkheden die zij hebben. Daarmee bedoelen we dat er grenzen zijn aan de ondersteuning op een school, maar dat we aan de andere kant de grens opzoeken van wat mogelijk is.

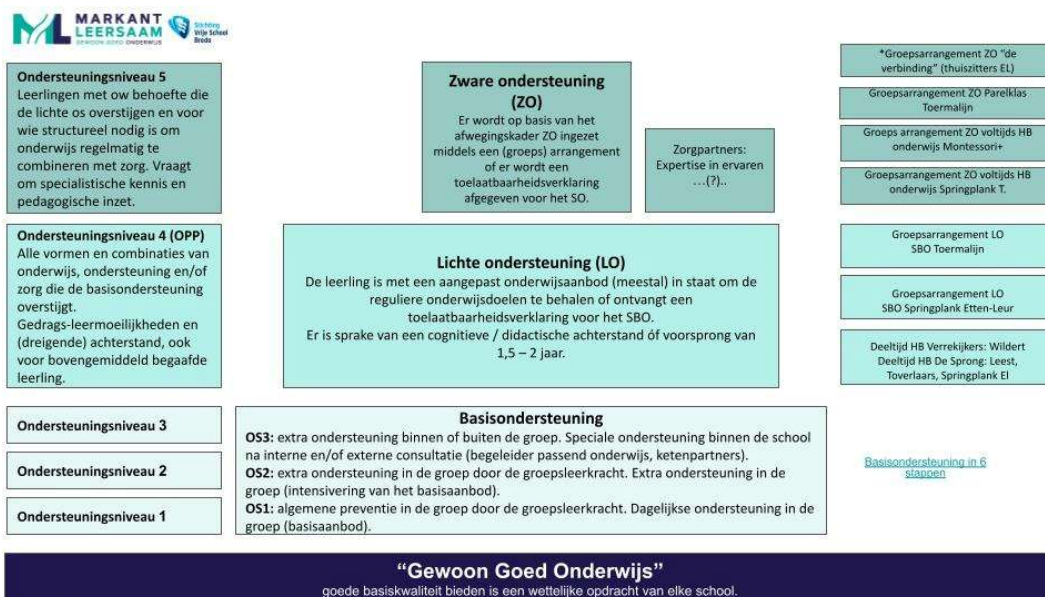
Iedere school heeft een ambitieus ondersteuningsprofiel vastgelegd, waarin zij hun expertise voor de werkeenheden aangeven en hun grenzen. In dit specifieke ondersteuningsprofiel wordt ook beschreven hoe ze de basis- en lichte ondersteuning gerealiseerd hebben. Daarnaast kan school, op basis van hun expertise, hun meerwaarde aantonen voor de werkeenheden. Dit kan met behulp van de arrangementen vanuit het samenwerkingsverband. Iedere twee jaar wordt het ondersteuningsprofiel geëvalueerd en aangepast aan de actuele ontwikkelingen. In 2025 hebben alle school hun POS bijgesteld of aangescherpt.

Vanaf 1 augustus 2025 is de school verplicht het ondersteuningsaanbod, voorheen het SOP helder in de schoolgids te beschrijven. Dit omvat zowel de basisondersteuning als de extra ondersteuning, inclusief hoe de school de zorg organiseert en de grenzen hiervan. Leerlingen hebben hierbij een (hoor)recht op inspraak. Alle school hebben dit beschreven en passen het hoorrecht toe.

De afgelopen jaren heeft de school intensief gewerkt aan het helder beschrijven, versterken en borgen van hun ondersteuningsniveaus en aanbod. Hierbij is niet alleen vastgelegd welke basisondersteuning binnen de school beschikbaar is, maar ook hoe extra ondersteuning wordt georganiseerd, ingezet en geëvalueerd.

School heeft hun ondersteuningsstructuur verder geprofessionaliseerd door duidelijke afspraken te maken over signalering, interventies en verantwoordelijkheden binnen het team. Daarnaast is geïnvesteerd in het versterken van de interne expertise, onder andere door scholing, kennisdeling en samenwerking met externe partners.

Door deze gerichte inspanningen beschikken de school over een transparant en samenhangend ondersteuningsaanbod dat steeds beter aansluit bij de uiteenlopende onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen.

Alle scholen binnen onze Stichting werken aan een pedagogische aanpak in structuur, bijvoorbeeld door inzet van een methode o.a. Kanjertraining, KiVa, The leader in me.

Inspectie van het Onderwijs

Bestuur

In de periode januari - februari 2025 heeft inspectie met een herstelonderzoek beoordeeld of de eerder vastgestelde tekortkomingen zijn hersteld. Het bestuur heeft zich verbeterd en inspectie beoordeelt de kwaliteit van besturing, kwaliteitszorg en ambitie nu als Voldoende. Het bestuur voldoet op alle onderzochte punten aan de wettelijke vereisten.

BKA1: visie, ambitie, doelen: voldoende

BKA2: uitvoering en kwaliteitscultuur: voldoende

BKA3: verantwoording en dialoog: voldoende

"Het bestuur heeft een nieuw strategisch beleidsplan geschreven waarin de visie is opgenomen. De visie 'Gewoon goed onderwijs' is uitgewerkt in concrete, meetbare doelen, verbeteracties en kwaliteitseisen. Dit maakt sturing mogelijk op de kwaliteit van het onderwijs. De stichting heeft een dekkend stelsel van kwaliteitszorg ingericht waarbij er ook aandacht is voor de basisvaardigheden.

Het bestuur heeft het kwaliteitsstelsel versterkt door instrumenten toe te voegen en aan te scherpen. Mede door het inzetten van deze instrumenten heeft het bestuur zicht op de kwaliteit van het onderwijs. Het bestuur stuurt voldoende en tijdig bij wanneer het risico's signaleert. De besturingsstijl wordt aangepast aan de situatie van de school zodat deze effectief en passend is bij de situatie. Alle school hebben een burgerschapsplan opgesteld met daarin een doelgericht en samenhangend aanbod. Het financieel beheer van het bestuur is op orde. Het jaarverslag voldoet aan de wettelijke aspecten".

Sociale veiligheid

De Onderwijsinspectie houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs. Ook ziet de inspectie toe op naleving van wetten en regels zoals de zorgplicht van de school voor de sociale veiligheid van de leerlingen. Als deze op tekorten wijst, is het van belang dat de school maatregelen neemt voor verbetering. Om te kunnen leren en jezelf goed te kunnen ontwikkelen, vinden we een veilige omgeving op de school heel belangrijk. We bereiden onze leerlingen niet alleen voor op de arbeidsmarkt van morgen, maar ook op het leven in de wereld van morgen met aandacht voor de omgeving en gemeenschapszin. We creëren een veilige omgeving waarin het kind zich kan ontwikkelen tot een volwaardige burger in de Nederlandse maatschappij. Plezier, veiligheid, en vertrouwen zijn nodig om tot leren en ontwikkelen te komen.

Onder het algemeen veiligheidsbeleid vallen enerzijds voorzieningen om de fysieke veiligheid te waarborgen en anderzijds maatregelen om leerlingen en personeel te beschermen tegen sociale onveiligheid.

- Alle school beschikken over een veiligheidsbeleid. Jaarlijks wordt het veiligheidsbeleid geëvalueerd en gedeeld met de MR. Bij de evaluatie worden de veiligheidsbeleving personeel, resultaten De Leerlingmonitor, incidentenregistratie en adviezen van de vertrouwenspersoon gebruikt.
- Er is goed zicht op veiligheid:
 - een onderdeel van de zorgplicht sociale veiligheid is dat school ieder jaar monitoren of de leerlingen zich veilig voelen op school. De school monitoren periodiek de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Wij monitoren de sociale veiligheid van groep 6 t/m 8 met het instrument: de Succes!Spiegel, Kanvas of WMK.
 - ieder jaar wordt de veiligheidsmonitor uitgevoerd onder leerlingen en om het jaar onder leerkrachten en ouders. Deze wordt gebruikt voor de evaluatie van het veiligheidsbeleid.
 - Incidenten onder verantwoordelijkheid van school worden geregistreerd. Ernstige incidenten melden we bij inspectie.
- Alle school hebben een interne en externe vertrouwenspersoon
- School hebben een coördinator anti-pestbeleid
- Iedere school heeft een preventiemedewerker. We nemen volgens de Arbowet een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) af. Gesignaleerde problemen komen in een plan van aanpak. Deze RI&E moet actueel zijn, wat betekent dat we dit jaarlijks evalueren en actualiseren.
- Alle school hebben een klachtenregeling waarin staat hoe een klacht kan worden ingediend, hoe de school deze behandelt en de termijn waarbinnen een school over een klacht beslist.
- School zijn aangesloten bij de landelijke klachtencommissie

Klachten(procedure).

Er zijn 2 klachten ontvangen in 2025. De externe vertrouwenspersoon is in eerste instantie betrokken geweest bij deze klachten maar deze zijn in onderling overleg opgelost. Klik hier voor de [klachtenprocedure](#) en de [klachtenregeling](#).

PERSONEEL & PROFESSIONALISERING

Doelen en resultaten

Het primaire proces is het belangrijkste wat er in een school plaatsvindt. Alle acties moeten dan ook afgestemd worden op het beter maken van het lesgeven in de klas. Dit houdt automatisch in dat de leerkracht in de klas de meest centrale persoon is; de aansturing vanuit directie en MT is daarbij cruciaal. Het bestuur heeft de functie om bovenstaande processen te faciliteren en te stimuleren.

Ons eigen opleidingsinstituut Markant Academie verzorgt en faciliteert vooral opleidingen die ertoe doen. Hoe worden wij elke dag een beetje beter? We hebben in het aanbod van onze academie een omslag gemaakt van individuele cursussen naar een aanbod dat meer schoolgericht is voor alle school binnen onze stichting EN meer gericht op de basisvaardigheden.

Van IB naar KC

Aanleiding voor dit scholingstraject vormt ook de nieuwe beroepsstandaard voor de intern begeleider als kwaliteitscoördinator (2022) en de gewenste focus van de intern begeleiders van de stichting op het versterken van de basiskwaliteit en eigen ambities van de school. De intern begeleiders ontwikkelen zich naar een kwaliteitscoördinator in hun takenpakket; deze cursus hebben we extern ingekocht en heeft in 5 dagdelen plaatsgevonden, in de ochtend participeerden ook de directeuren. De opbrengst van de cursus is een algemene beschrijving van wat de IB als KC binnen Stichting Markant-LeerSaam en Vrije school Breda moet doen, kunnen, weten. Het is van belang dat de tandem van de school goed afstemt over het kwaliteitsbeleid en daarbinnen de rollen en taken (directie, IB/KC, expert).

Reken taal en gedrags experts in de netwerken

We spreiden het onderwijskundig leiderschap in de school om de onderwijskwaliteit en de basisvaardigheden te versterken. Zo maken we de organisatie minder kwetsbaar, versterken we het eigenaarschap van alle medewerkers en zijn we samen verantwoordelijk voor de kwaliteit. De reken-, taal- en gedragsexpert werkt vanuit een helikopterview, voorziet ontwikkelingen en reageert proactief met het doel om op school, als een team, samen te werken aan de gemeenschappelijke (verbeter)doelen.

We zetten doelbewust in op het verder ontwikkelen en professionaliseren van de organisatie en de medewerkers om het vakmanschap te versterken. Door ruimte en verantwoordelijkheden te geven worden teamleden gestimuleerd om het onderwijs verder te ontwikkelen, problemen op te lossen en doelen te bereiken. De netwerken voor taal-rekenen en gedrag worden steeds doelgerichter ingezet om van en met elkaar te leren. Kennis en ideeën worden uitgewisseld en professionalisering verzorgd. Nadere doorontwikkeling kan hierin plaatsvinden zodat de experts nog beter kunnen functioneren in hun rol.

Samen leren doen wij door kennis en ervaringen uit te wisselen en te delen. We leren met en van elkaar en benutten elkaars talenten en sterke punten in een netwerk op stichtingsniveau.

Rekennetwerk	• In het rekenonderwijs zijn flinke stappen gemaakt. 1S/2F is de basis voor het aanbod. Het didactisch handelen is versterkt en er wordt doelgerichter gewerkt. We zien duidelijkere lijnen en doorgaande afspraken in de school. We zien dat er kansen benut worden bij het thema hoge en positieve verwachtingen: o.a. geven van willekeurige beurten, korte HGW cyclus, flexibele niveaugroepen, checken van het lesdoel. • We zien ook kansen om rekenen nader te versterken: differentiatie in instructie, geven van feedback, rijk taalgebruik en de kennis en kunde over leerlijnen en cruciale doelen in groep 1-2 en de overgang naar groep 3.
Taalnetwerk	• Bij het taalonderwijs zijn alle school in het proces van het ontwerpen van kwaliteitskaarten voor de verschillende taaldomeinen. Er is behoefte aan een verdere uitwerking van de kwaliteitskaarten, met name in de beschrijving van de ondersteuningsniveaus en het concreet leerkrachthandelen. • Er is een duidelijke behoefte om de rol van de taalexpert te versterken op het gebied van groepsbezoeken, coaching en het geven van gerichte feedback. School zijn nog zoekende in hoe zij taalonderwijs meer samenhangend kunnen vormgeven. Er liggen veel kansen op het gebied van samenhang, rijke teksten, effectief leesonderwijs en het creëren van een rijke lees- en taalomgeving.
Gedrag- netwerk	• In schooljaar 2024-2025 is er een netwerk van gedragsexperts en een stuurgroep samengesteld, waardoor er een stevige basis is gebouwd om kennis en expertise met elkaar te delen • Er heeft er ten aanzien van het delen van expertise een scholing traumasensitief onderwijs plaatsgevonden, waarbij ook andere medewerkers van de stichtingen aan mochten sluiten. • Naar aanleiding van deze bijeenkomst is er vanuit de behoefte van het netwerk verdere expertise opgehaald en binnen het netwerk gedeeld. Het netwerk heeft daarbij ook de vertaalslag naar de werkvloer gemaakt door de opgedane kennis te delen met de onderwijsprofessionals binnen de school. Deze inventarisatie wordt leidraad voor de netwerkbijeenkomsten van schooljaar 2025-2026. • De taakin-vulling voor de gedragsexpert heeft plaatsgevonden. Deze is gezien door de werkgroep HRM en is op rol-in-vulling goed bevonden. Het in te vullen aan taakuren wordt door deze werkgroep begin volgend schooljaar besproken. Er wordt gezocht naar een gelijke verdeling met de andere netwerkgroepen.

Aandachtsfunctionaris

De aandachtsfunctionarissen hebben in het schooljaar 2024-2025 gezamenlijk een opleidingstraject gevolgd voor aandachtsfunctionaris. Scholing heeft plaatsgevonden en iedere aandachtsfunctionaris heeft een certificaat behaald. Iedere school heeft een plan van aandacht, waarin afspraken wat betreft planning, borging en evaluatie op schoolniveau zijn opgenomen. Er is in het DOPO afgesproken dat er jaarlijks twee netwerkbijeenkomsten worden ingepland voor de aandachtsfunctionarissen, waarin intervisie, kennisdeling en het plan van aandacht onderwerp van gesprek zijn. De data hiervoor zijn vastgelegd. De taakomschrijving van de aandachtsfunctionaris wordt komend schooljaar besproken binnen de werkgroep HRM.

Coaches

Binnen de organisatie worden startende leerkrachten de eerste drie jaar begeleid door een coach. Coaches zijn werkzaam binnen onze stichting als leerkracht of intern begeleider. De coach heeft tot doel de startende leerkracht te begeleiden bij zijn/haar hulpvraag en te laten ontwikkelen tot leerkracht basisbekwaam. Naast de coaching vindt er voor de startende leerkrachten intervisie plaats.

Voor de coaches vindt er drie keer per jaar een intervisiemoment plaats om met elkaar af te stemmen, casuïstiek en werkwijzen te bespreken. Dit jaar hebben de coaches via de Markant Academie hun professionalisering en intervisie de coaching vaardigheden up to date gehouden.

Bestuursdag

Het welzijn van ons personeel blijft van groot belang, we willen een werkgever zijn waar mensen graag willen werken en ervaren dat zij belangrijk zijn. In dit kader mag de Bestuursdag niet ontbreken.

We zijn aan de slag gegaan met een breed scala aan activiteiten waarbij o.a. duurzaamheid, gelijkwaardigheid en samen iets voor een ander doen centraal stond in de ochtend. Allemaal direct gelinkt aan ons Strategisch Beleidsplan. De middag stond in het teken van creativiteit en sport. De Vrije School hield zich bezig met de voorbereiding van het verhuizen van de tijdelijke locatie naar de vernieuwde school.

Uitkeringen na ontslag

Voor 2025 bedraagt de eigen bijdrage in de onslaguitkeringskosten € 4.545.

Het is niet altijd mogelijk om werkloosheidskosten te voorkomen. Echter, we zullen meer aandacht moeten besteden aan preventief beleid. Als werkgever willen we structureel bezig zijn met de duurzame inzetbaarheid van personeel, vanaf het moment van aannemen tot aan het pensioen. En als afscheid nemen onafwendbaar is, dan is investeren in een goed van-werk-naar-werk-traject belangrijk. Daarmee voorkomen we dat arbeidskracht verloren gaat en beperken we werkloosheidskosten.

Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

Per 1 augustus 2021 is de regeling Bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiding van kracht. Met de MR is afgesteld dat deze middelen worden besteed aan instrumenten die al langere tijd binnen onze organisatie worden ingezet en bijdragen aan de professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van onze schoolleiders (inclusief schoolleiders Markant-LeerSaam).

Goed en voldoende personeel & strategisch personeelsbeleid

De belangrijkste uitdaging, zoals verwoord in ons Strategisch Beleidsplan is natuurlijk de ambitie om het beste primair onderwijs in Breda te geven. We monitoren jonge leerkrachten met behulp van een assessments en hebben bijvoorbeeld coaching voor al onze leerkrachten georganiseerd binnen de stichting. Daarnaast zijn we ook kritisch op het functioneren van onze huidige leerkrachten. In het verleden werd hier te weinig op gemonitord en geacteerd. Die tijd hebben we nu achter ons gelaten en we durven nu ook afscheid te nemen van leerkrachten die niet goed functioneren c.q. geen teamplayers zijn. Om de doelen te bereiken willen we onze mensen een goed inhoudelijk aanbod doen met betrekking tot hun professionalisering. Binnen de Markant Academie en daarbuiten volgen onze mensen vooral opleidingen die ertoe doen: vakinhoudelijke kennis opdoen en pedagogische vaardigheden gaan boven het zogenaamde "punniken met hindernis-cursussen". Verder neemt de Waldorf Breda veel kennis af bij BVS, dit is de schoolbegeleidingsdienst van Vrije School. De directeur is goed thuis in de wereld van de Vrije School, daardoor is zij in staat om via haar netwerk leerkrachten aan te trekken. Het lerarentekort is er dus wel, maar de Waldorf Breda heeft er minder last van.

Banenafpraak

Stichting Vrije School Breda heeft in het afgelopen kalenderjaar geen actieve actie kunnen ondernemen om mensen uit de doelgroep banenafpraak aan te kunnen nemen. Op dit moment zijn er geen passende functies beschikbaar.

Werkdrukmiddelen

De werkdrukmiddelen worden structureel door OC&W verstrekt aan de school en het team bepaalt hoe de middelen worden ingezet in het kader van werkdrukvermindering. De middelen worden integraal ter beschikking gesteld, er wordt niet afgeroomd voor bestuurlijke doelen etc. Het schoolteam heeft of krijgt kennis van de beschikbare middelen op de school en kunnen op basis daarvan een plan maken. Men moet natuurlijk wel rekening houden met de verplichtingen die aangegaan zijn in eerdere jaren. In 2025 zijn de werkdrukmiddelen alleen ingezet voor extra lesgevend personeel (om bijvoorbeeld de klassen kleiner te maken), onderwijsassistenten (om extra hulp te geven in de klas en om taken weg te halen bij leerkrachten), vakleerkrachten (voor bijvoorbeeld gym). De rol van de directeur (en het bestuur) is om te wijzen op verplichtingen en om toezicht te houden op "vreemde" bestedingen.

Tijdens de vergaderingen met de directeur is er door het bestuur op gewezen dat beperking van doelen en plannen in het jaarplan en de indeling van studiedagen, werkdrukvermindering kan optreden. Je kunt een studiedag helemaal volplannen, maar ook een deel vrijhouden voor de individuele leerkracht om zaken voor zijn klas te doen. Dat geldt

ook voor een gedeelte van een teamvergadering. Verder is het belangrijk om aandacht te hebben voor de werkgroepen. Het is niet nodig om soms met 5-6 personen in een werkgroep zitting te hebben. Vertrouw op je collega en haar professionaliteit en laat het door 3 personen uitwerken en niet door 6 personen.

	2025
Budget Werkdrukmiddelen	78.894
Inzet:	
<i>Personeel</i>	78.894
<i>Materieel</i>	0
<i>Professionalisering</i>	0
Totaal	78.894

Informatiebeveiliging en privacy

In de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is vastgelegd hoe persoonsgegevens beschermd moeten worden. Schoolorganisaties worden daarin benoemd als verwerkersverantwoordelijken. Wij houden ons aan de daarvoor geldende wetgeving. Stichting Vrije School Breda heeft samen met Markant-Leersaam hiervoor een functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld. De FG, de school-ICT'er/digicoach en de bovenschoolse ICT monitoren en verbeteren waar nodig of Stichting Vrije School Breda aan de AVG-regels voldoet.

De bovenschoolse ICT van Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda heeft op frequente basis (tweemaandelijks) contact met de FG om de bestaande situatie rondom de AVG en privacy in kaart te brengen. Daarbij is het informeren van onze medewerkers een steeds terugkerend onderdeel.

Verantwoording over de aanwezigheid van de Verklaring omtrent het gedrag^[1]

Nieuwe VOG's ^[2] in 2025	VOG aanwezig op datum indiensttreding	VOG te laat aanwezig	VOG niet aanwezig
Nieuwe medewerkers in loondienst	5	0	0
Nieuwe medewerkers niet in loondienst met een VOG verplichting ^[3]			

Aantallen tussen 1 en 5 worden weergegeven als <5.

Wij hebben onze accountant geen opdracht gegeven een controle uit te voeren op de tijdige aanwezigheid van VOG.

Wij hebben voor nieuwe medewerkers voor wie wij in de periode 17 juli t/m 17 oktober reeds een VOG hadden aangevraagd niet een nieuwe VOG aangevraagd, naar aanleiding van het advies van het ministerie van OCW.

HUISVESTING & FACILITAIRE ZAKEN

Doelen en resultaten

Per 1 januari 2015 heeft BreedSaam Onderwijsvastgoed Breda – voorheen coöperatie BreedSaam – de verantwoordelijkheid voor de onderwijshuisvesting overgenomen. In 2024 heeft BreedSaam een nieuw Doordecentralisatie overeenkomst (D.D.O.) ondertekend met de gemeente Breda. In deze overeenkomst zijn nieuwe afspraken vastgelegd voor de komende acht jaar.

Het vastgestelde Integraal Huisvestingsplan (I.H.P.) bevat een overzicht van scholen die, op basis van leeftijd en staat van onderhoud, gerenoveerd dienen te worden of in aanmerking komen voor nieuwbouw. Waldorf Breda is in 2025 volledig wordt gerenoveerd. In november 2025 heeft de school de tijdelijke locatie verlaten en haar intrek genomen in de vernieuwde school die prachtig is geworden.

In onze ambitie om het beste onderwijs in de stad te bieden, speelt niet alleen de kwaliteit van de leerkracht een rol, maar ook een goed uitgerust en eigentijds schoolgebouw.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

BreedSaam en de daarbij samenwerkende besturen zetten zich allemaal in voor het treffen van duurzaamheidsmaatregelen. In 2020 is de zogenaamde coöperatie uitgebreid met een samenwerking op het gebied van energie en duurzaamheid. Het collectief investeert op basis van solidariteit in duurzaamheidsmaatregelen. Een ander aandachtspunt in 2025 was het binnenklimaat. Waldorf Breda is gedurende de renovatie conform de normering van Frisse School B aangepakt.

FINANCIEEL BELEID

Doelen en resultaten

Het ultieme doel van Stichting Vrije School Breda is het voeren van een gezond financieel beleid, dat uiteindelijk gaat leiden tot een stabiele organisatie.

Een belangrijk doel was een beleidsrijke begroting voor 2025 verder vorm te geven. Hiervoor hadden we een Meerjareninvesteringsplan nodig. Op deze wijze zijn de materiële investeringen beter planbaar voor de Stichting. Vanzelfsprekend blijven we investeren in goede materialen op de gebieden ICT, meubilair, methodes. We hebben dat nodig om onze ambitie waar te maken, maar met de komst van beleidsrijke begrotingen kunnen we dit nu beter financieel managen. Daarnaast zijn er ook beleidsrijke plannen gemaakt voor o.a. externe audits ten behoeve van het inspectiebezoek en bijvoorbeeld voor zij-instromers.

Toekomstige ontwikkelingen

In samenhang met het Meerjareninvesteringsplan zal periodiek een opschoning van de activa plaatsvinden, dit geeft meer inzicht in wat we hebben en wat we in de toekomst moeten vervangen c.q. vernieuwen.

Opstellen beleidsrijke meerjarenbegroting

Bij het opstellen van de begroting gaan we uit van de kaderbrief. Deze kaderbrief is besproken binnen de werkgroep financiën en wordt ook besproken in het directeurenoverleg en bij de auditcommissie van de RvT.

De auditcommissie van de RvT toetst de uitgangspunten van de kaderbrief aan het meerjarenbeleidsplan. In de RvT wordt vanzelfsprekend de kaderbrief ook besproken. Daarna gaat de begrotingsprocedure lopen conform hetgeen is afgesproken binnen de kaderbrief. De conceptbegroting wordt op het kantoor voorbereid en daarna wordt deze met elke directeur besproken. Naar aanleiding van deze bespreking wordt de conceptbegroting aangepast en uiteindelijk vastgesteld door het CvB. De laatste fase van het begrotingsproces is het samenvoegen van alle schoolbegrotingen plus de bovenschoolse begroting. Deze totale begroting wordt besproken in de auditcommissie en ten slotte vastgesteld door de RvT.

Treasury

Stichting Vrije School Breda hanteert een [Treasurystatuut](#) dat mede gebaseerd is op de regeling belenen en beleggen van het Ministerie van OC&W. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders het financierings- en beleggingsbeleid is ingericht. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen in overeenstemming met hun bestemming worden besteed. Stichting Vrije School Breda heeft een defensief financieel beleid gevoerd. Er is gebruik gemaakt van spaarrekeningen.

Allocatie van middelen

De Vrije School is een eenpitter, allocatie van middelen is niet van toepassing. Er worden wel gemeenschappelijke kosten gemaakt met Markant-Leersaam. Deze kosten worden binnen het jaar verrekend..

Investeringsbeleid

De Vrije School stemt haar financiële beleid strategisch af op het **Strategisch Beleidsplan 2024-2028**. Dit plan beschrijft de koers en doelstellingen van de beide stichtingen en vormt de basis voor het prioriteren van investeringen en middelen in de komende jaren.

De speerpunten van het beleid sluiten nauw aan bij de kernwaarden van de Vrije School. Bij het opstellen van de begroting zijn deze speerpunten zoveel mogelijk meegenomen, zodat de financiële planning niet alleen functioneel is, maar ook de strategische visie ondersteunt. Dit creëert een solide basis voor gerichte investeringen en duurzame groei.

Voor de investeringsbegroting wordt het Meerjareninvesteringsplan als uitgangspunt gehanteerd. De school geeft de investeringsbehoefte voor ICT in principe twee keer per jaar door aan het bestuurskantoor: **vóór de zomervakantie en vóór de kerstvakantie**. Een afschrijvingstermijn betekent niet dat een investering financieel volledig is afgeschreven. Dit impliceert ook niet automatisch dat er direct een nieuwe investering nodig is.

De gerenoveerde school vereist eigenlijk aanzienlijke investeringen in het gebouw, meubilair en schoolplein. Gezien de financiële situatie is het echter niet mogelijk om al deze investeringen tegelijk te realiseren, waardoor er keuzes moeten worden gemaakt. Het bestuur heeft dit besproken en toegelicht aan de directeur, het team en de MR.

Planning- en control cyclus

Het College van Bestuur (CvB) en de toezichthouders van de stichting hechten groot belang aan een beheersbare bedrijfsvoering. Daarom worden risico's systematisch geïdentificeerd en beoordeeld. Het CvB presenteert jaarlijks een meerjarenbegroting, jaarverslag en bestuursformatieplan. In de meerjarenbegroting worden financiële risico's onderkend en waar nodig acties geformuleerd. Drie keer per jaar worden de financiële ontwikkelingen via MARAP-rapportages geanalyseerd en besproken met de directeurs, de auditcommissie en de Raad van Toezicht (RvT). Deze rapportages tonen zowel realisatiecijfers als prognoses en maken tijdige bijsturing mogelijk. Daarnaast worden gegevens over ziekteverzuim en leerlingenaantallen meegenomen in de analyses.

Financiële beheersing en controles

Het CvB en de stafmedewerker Financiën ontvangen betaaloverzichten uit SpendCloud ter fiattering na factuurverwerking. Deze worden gecontroleerd op begrotingsconsistentie en vervolgens goedgekeurd. Ook salarisbetalingen worden voorafgaand gecontroleerd en gefiatteerd, waarbij het vier-ogenprincipe leidend is. Voor-gestelde uitgaven en benoemingen van personeel worden eveneens getoetst aan de begroting. Workflows binnen Afas Insite waarborgen controles op verschillende niveaus, en de afspraken met het administratiekantoor zijn duidelijk vastgelegd. Door tussentijdse monitoring is de kans op onverwachte financiële tegenvallers geminimaliseerd en kan waar nodig tijdig worden bijgestuurd.

Risicoanalyse en evaluatie

Risicobeheersing is geïntegreerd in de planning & control cyclus. De risicoanalyse omvat zowel identificatie als kwantificering van risico's en bijbehorende beheersmaatregelen. In 2023 is deze analyse geactualiseerd om te beoordelen of de werkwijze effectief blijft. Op basis van de financiële zelfevaluatie met Riskchanger in 2024 is vastgesteld dat de stichting 'in control' is en geen bijstellingen nodig zijn.

Om restrisico's en onvoorziene calamiteiten op te vangen, hanteert het bestuur het kengetal weerstandsvermogen. Dit garandeert voldoende eigen vermogen als buffer. De benodigde hoogte van deze buffer is vastgesteld op basis van de verhouding tussen eigen vermogen en materiële vaste activa.

Belangrijkste risicogroepen

Op basis van deze risicoanalyse en met input van het College van Bestuur (CvB), diverse directeurs, de stafmedewerker Personeel en Financiën, en de auditcommissie van de Raad van Toezicht, zijn de volgende zeven belangrijkste risicogroepen geformuleerd:

Ontwikkelingen leerlingaantal

1. Financiële continuïteit
2. Concurrentiepositie en imago
3. Onderwijskwaliteit
4. Kwaliteit van team en leiding
5. Gewichtenregeling/achterstandsbekostiging
6. Contracten

Hieronder volgt een nadere toelichting op elk van deze risicogroepen.

Stichting Vrije School Breda heeft de afgelopen jaren een streng financieel beleid gevoerd om de structurele uitgaven in lijn te brengen met de structurele inkomsten. Dit heeft geleid tot aanpassingen in de structurele formatie, die inmiddels effect hebben gehad.

Risicogroep 1: Ontwikkeling leerlingaantal

Het leerlingenaantal binnen de stichting is al jaren redelijk stabiel, met in het afgelopen jaar een daling. In de Meerjarenbegroting 2025-2028 is rekening gehouden met natuurlijk verloop, zodat eventuele tegenvallers kunnen worden opgevangen. Voor de komende jaren wordt een stijging van het aantal leerlingen verwacht, waarin het vernieuwde gebouw een positieve rol speelt in de aantrekkingskracht van de school.

Risicogroep 2: Financiële continuïteit

Het bestuur is verantwoordelijk voor een solide interne beheersing, zodat financiële risico's tijdig worden gesignaleerd en de continuïteit van het onderwijs binnen Stichting Vrije School Breda gewaarborgd blijft.

Risicogroep 3: Concurrentiepositie en imago

Stichting Vrije School Breda heeft een dalend leerlingenaantal, wat afwijkt van de algemene trend in Nederland van de Vrije School. Verwacht wordt dat er weer groei komt na het betrekken van het nieuwe schoolgebouw. In 2026 zie je al het effect hiervan. Daarnaast worden regelmatig tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd om het imago onder leerlingen en ouders te monitoren.

Risicogroep 4: Onderwijskwaliteit

Zoals beschreven in paragraaf 5.2, wordt een actief kwaliteitszorgbeleid gevoerd dat gericht is op het bieden van hoogwaardig onderwijs in Breda. Dit draagt direct bij aan het beheersen van dit risico.

Risicogroep 5: Kwaliteit van team en leiding

Waar nodig wordt extra geïnvesteerd in persoonlijke en schoolontwikkeling. Onze externe HRM-adviseur overlegt regelmatig met de directeur en het bestuur over relevante dossiers. Daarnaast vormt de gesprekkencyclus een vast onderdeel van het personeelsbeleid.

Risicogroep 6: Gewichtingenregeling

Deze regeling is niet van toepassing op de Vrije School. De door het CBS vastgestelde regeling wordt jaarlijks berekend, maar tot op heden heeft de stichting hier geen aanspraak op kunnen maken.

Risicogroep 7: Contracten

Soms worden contracten niet tijdig beëindigd, wat een financieel risico kan vormen. Door het contractmanagement te verbeteren, wordt dit risico beperkt.

Risicoanalyse Vrije School

Risico		Max. Effect	Kans van optreden	Financieel risico
Ontwikkeling leerlingenaantal	-/- 25 lln	€ 175.000	25%	€ 43.750
Financiële continuïteit		€ 100.000	25%	€ 25.000
Concurrentiepositie en Imago	Demografische ontwikkelingen			€ 10.000
Onderwijskwaliteit	1 fte (zorgdossiers)	1* € 100.000	25%	€ 25.000

Kwaliteit team en leiding		€ 50.000	50%	€ 25.000
Gewichtenregeling	n.v.t.			
Contracten		€ 50.000	50%	€ 25.000
Totaal				€ 153.750

Naast bovenvermelde financiële risico's heeft de Vrije School ook te maken met niet-financiële risico's:

Niet-financiële risico's:

- **Personeelstekort en werkdruk** → Risico op kwaliteitsverlies in het onderwijs.
- **Kwaliteit van het onderwijs** → Voortdurende bijscholing en innovatie vereist.
- **ICT-veiligheid en cyberdreigingen** → Datalekken en cyberaanvallen vormen een groeiend risico.
- **Maatschappelijke en politieke ontwikkelingen** → Wijzigingen in wet- en regelgeving beïnvloeden het onderwijs.

Passende maatregelen

Om deze risico's te beheersen, zijn maatregelen getroffen:

Niet-financiële maatregelen:

- **Strategisch personeelsbeleid** gericht op werving, behoud en scholing.
- **Onderwijskwaliteit bewaken** via monitoring en innovatie.
- **Cybersecurity versterken** door audits, contracten met veilige en betrouwbare partners (waarbij de verwerkingsovereenkomsten gemonitord worden door een externe instantie) en bewustwordingstrainingen.
- **Samenwerking met externe partijen** voor maatschappelijke en beleidsmatige aanpassingen.

Dankzij deze maatregelen blijft Stichting Vrije School financieel gezond en toekomstbestendig zonder concessies aan de onderwijskwaliteit.

Vereenvoudiging bekostiging 2023

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetwijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolorganisaties door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, was dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/2023.

Schoolbesturen in het primair onderwijs werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor onze schoolorganisatie neer op € 68.815, exclusief wettelijke rente. Daarnaast zal de wettelijke rente over de periode 1 januari 2023 t/m 31 december 2025 ongeveer € 13.000 zijn. Daarmee komt de totale vordering op OC&W uit op € 82.000.

Verantwoording van de financiën

ONTWIKKELINGEN IN MEERJARIG PERSPECTIEF

Leerlingen

Onderstaande tabel toont de leerlingaantallen op basis van de realisaties van 2024 en 2025, alsmede de prognoses tot en met 2029, waarbij voor elk jaar de teldatum 1-2 wordt gehanteerd. In 2025 zijn de leerlingaantallen gedaald vergeleken met die van 2024. Naar verwachting zullen de aantallen de komende jaren stijgen (als belangrijkste oorzaak het nieuwe schoolgebouw), met in 2029 een totaal van 250 leerlingen, wat neerkomt op een daling van 13,12% ten opzichte van 2025.

Aantal FTE	Realisatie		Begroting			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Aantal leerlingen	235	221	242	245	247	250

FTE

In de onderstaande tabel wordt het aantal fte's weergegeven van de realisaties voor 2024 en 2025 en de prognose tot en met 2029. De aantal fte's in 2025 zijn met 0,8 fte gedaald ten opzichte van 2024. De komende jaren zijn de fte's lager, met een verschil van 1,73 fte in 2029 (-10,64%). Dit verschil is zichtbaar in zowel het onderwijzend personeel als het ondersteunend personeel.

De cijfers voor 2024 en 2025 bevatten ook fte's voor vervanging bij ziekte (via het Vervangingsfonds), zwangerschapsverlof en overig verlof. In 2024 bedroeg dit totaal 0,93 fte en in 2025 1,55 fte. Wanneer de vervangingen van het totaal aantal fte's in 2025 worden afgetrokken, blijft er een inzet van 14,7 reguliere fte's over. In de begroting worden uitsluitend de reguliere fte's meegenomen.

Bij een vergelijking van de reguliere fte's van 2025 met die van 2029 is een lichte daling zichtbaar van 0,2 fte (1,2%).

Om financieel gezond te blijven is een daling van het aantal fte's nodig of vervangingen zo min mogelijk beperken. Dit hoeft echter niet ten koste te gaan van de onderwijskwaliteit. Er is lang sprake geweest van lichte overcapaciteit (in het verleden betaalt met NPO-middelen).

Aantal FTE	Realisatie		Begroting			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bestuur / Management	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Onderwijzend personeel	12,7	12,2	11,6	11,8	11,6	11,6
Ondersteunend personeel	3,6	3,2	2,5	2,1	2,1	2,1
Totaal	17,0	16,2	14,9	14,7	14,5	14,5

STAAT VAN BATEN EN LASTEN EN BALANS

Staat van baten en lasten

Onderstaand overzicht geeft de exploitatie weer over 2025 van de Vrije School.

	2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	2026	2027	2028	2029	Verschil t.o.v. begroting	Verschil t.o.v. vorig jaar
BATEN									
Rijksbijdragen	1.709.465	1.711.001	1.882.776	1.945.618	1.961.451	1.942.899	1.957.154	171.775	173.311
Overige overheidsbijdragen en subsidies	645	645	0	0	0	0	0	-645	-645
Overige baten	81.409	88.100	72.807	80.400	80.400	80.400	80.400	-15.293	-8.602
TOTAAL BATEN	1.791.519	1.799.746	1.955.583	2.026.018	2.041.851	2.023.299	2.037.554	155.837	164.064
LASTEN									
Personeelslasten	1.621.425	1.551.748	1.536.647	1.675.371	1.684.637	1.672.258	1.687.812	15.101	84.778
Afschrijvingen	30.083	31.253	27.573	31.170	29.600	24.269	21.174	3.680	2.510
Huisvestingslasten	166.358	141.375	159.420	150.876	150.876	150.876	150.876	-18.045	6.938
Overige lasten	130.042	113.153	145.339	147.650	144.650	144.650	144.650	-32.186	-15.297
TOTAAL LASTEN	1.947.908	1.837.529	1.868.979	2.005.067	2.009.762	1.992.053	2.004.512	-31.450	78.929
SALDO									
Saldo baten en lasten	-156.389	-37.783	86.604	20.951	32.089	31.246	33.041	124.387	242.993
Saldo financiële baten en lasten	1.251	-700	14.534	-750	-750	-750	-750	15.234	13.283
Saldo buitengewone baten en lasten		0						0	0
TOTAAL RESULTAAT	-155.138	-38.483	101.138	20.201	31.339	30.496	32.291	139.621	256.276

Verklaring voor de belangrijkste verschillen tussen het resultaat in het verslagjaar en de begroting en voorgaand jaar

Algemeen

Het resultaat in 2025 komt uit op een positief saldo van € 101.000, begroot was een negatief resultaat van € 38.000, een positief verschil dus van € 140.000. In 2024 was er een negatief resultaat behaald van € 155.000. In 2025 ligt het resultaat dus € 256.000 hoger dan in 2024. Hieronder worden de belangrijkste verschillen benoemd.

Belangrijke effecten

In verslagjaar 2025 is er sprake van belangrijke effecten die weerslag hebben op de baten en lasten.

- **Onderhandelaarsakkoord cao PO 2025**

In het najaar van 2025 is er een cao-akkoord bereikt voor 2025-2027. De nieuwe cao-PO loopt van 1 november 2025 tot en met 28 februari 2027. Met de nieuwe cao hebben de medewerkers in het primair onderwijs een generieke loonstijging van 4,60% gekregen vanaf 1 november 2025.

- **Bijstelling bekostiging 2025/ prijscompensatie**

In augustus 2025 is de definitieve bekostiging over 2025 vastgesteld. Door de loon- en prijsbijstelling gezamenlijk zijn de bekostigingsbedragen in 2025 toegenomen met 5,17%, ten opzichte van die van kalenderjaar 2024.

- **Prijsstijgingen 2025**

Door landelijke en wereldwijde ontwikkelingen, zoals de nasleep van de pandemie en de oorlog in Oekraïne, ontstaan in toenemende mate tekorten aan materialen en personeel. Nederland wordt in 2025 nog altijd geconfronteerd met prijsstijgingen. De lasten stijgen over de hele linie in het verslagjaar. Dat in de nabije

toekomst keuzes gemaakt moeten worden om deze (nuts)kosten te beperken of om meer of versneld te gaan investeren in verduurzaming, lijkt onvermijdelijk. De prijsstijgingen hebben ook effect op investeringen.

- **Vordering OC&W**

In maart 2026 heeft de Raad van State geoordeeld dat de staatssecretaris van OCW 222 schoolbesturen in het basisonderwijs alsnog een nabetaling moet doen voor personeelskosten. Door de overgang naar een nieuwe bekostigingssystematiek in 2023 is een tekort van circa 7,12% over de periode augustus tot en met december 2022 niet gecompenseerd. Dit leidt tot een eenmalige aanvullende bekostiging voor de betreffende schoolbesturen. Voor de Vrije School komt dit neer op een totaalbedrag van ongeveer € 69.000, exclusief wettelijke rente. De wettelijke rente over de periode van 1 januari 2023 t/m 31 december 2025 bedraagt ongeveer € 13.000. Daarmee komt de totale vordering op OC&W uit op € 82.000.

Baten ten opzichte van de begroting en realisatie voorgaand jaar

De totale baten in 2025 bedroegen € 1.956.000,- en zijn daarmee € 156.000,- hoger dan de begrote baten van 2025. Dit komt neer op 8,7%. In 2024 waren de totale baten € 1.791.000,-, het verschil (€ 164.000,-) met 2025 is 9,2%.

De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- In 2025 is aan Rijksbijdragen OCW € 1.814.000,- ontvangen ten opzichte van het begrote bedrag van € 1.711.000,- wat neerkomt op een positief verschil van € 103.000,- (6%). Vergeleken met 2024 is het verschil € 105.000 positief. Tussen de diverse posten zijn er wel wat verschillen:
 - De reguliere bekostiging PO is € 64.000 hoger dan de begroting. Het verschil met 2024 is € 97.000 positief. Beiden veroorzaakt door de bijstelling in de bekostiging. In de begroting 2025 was al rekening gehouden met een indexatie van 3,3% op de rijksbijdragen.
 - Per 31 december 2025 is een vordering van circa € 69.000 opgenomen, voortvloeiend uit de rechtszaak waarin de 222 schoolbesturen in het gelijk zijn gesteld.
 - Er is € 46.000 aan baten meegenomen voor de overige subsidies OC&W. Deze bestaat met name uit de subsidie basisvaardigheden (€ 36.000). In de begroting was deze niet meegenomen vanwege de onzekerheid dat deze toegekend zou worden. Daarnaast is er € 10.000 meegenomen voor de subsidie zij-instroom.
 - Er is € 10.000 minder gerealiseerd aan baten lichte ondersteuning. Gedurende 2025 is bekend gemaakt door samenwerkingsverband RSV Breda dat het bedrag per leerling verlaagd werd.
- De overige baten zijn in 2025 € 15.000 lager vergeleken met de begroting 2025 en € 9.000 lager dan de realisatie 2024. Dit zit met name in de baten voor de verhuur. In 2025 is een afrekening gekomen voor de periode 2020 t/m 2024. Daarnaast is er € 5.000 minder ontvangen aan ouderbijdragen.

Lasten ten opzichte van de begroting en realisatie voorgaand jaar

De totale lasten in 2025 bedroegen € 1.869.000,- en zijn daarmee € 31.000,- hoger dan de begrote lasten van 2025. Dit komt neer op 1,7%. In 2024 waren de totale lasten € 1.948.000,-, het positieve verschil (€ 79.000,-) met 2024 is 4,05%.

De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- De gerealiseerde personeelslasten (€ 1.537.000,-) onderschrijft de begroting 2025 met € 15.000,-. Vergeleken met 2024 is er een positief verschil van € 85.000. Het verschil in personeelslasten bestaat uit de lonen en salarissen minus de uitkeringen via het Vervangingsfonds en UWV (€ 43.000 positief) en de overige personele lasten (€ 28.000 negatief). Het verschil tussen de realisatie van 2025 en de realisatie van 2024 voor de lonen en salarissen minus de uitkeringen is € 13.000 positief. Het verschil tussen de realisatie en de begroting van 2025 is grotendeels te verklaren door:
 - Verzuimkosten van € 126.000. Hiervoor is 1,55 fte ingezet voor vervangingen in verband met ziekte, zwangerschap en overig verlof. De Vrije School is echter aangesloten bij het Vervangingsfonds, dus aan teruggaven via het Vervangingsfonds is er € 57.000 gerealiseerd en aan teruggaven via het UWV is € 49.000 gerealiseerd in 2025.
 - De overschrijding van de overige personele lasten in 2025 ten opzichte van de begroting is voornamelijk toe te schrijven aan hogere kosten i.v.m. de uitruil in december 2025.

	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
P / rijksbijdragen	94,8%	90,7%	81,6%	86,1%	85,9%	86,1%	86,2%

De verhouding tussen de personele lasten (salaris plus bijvoorbeeld scholing) ten opzichte van de Rijksbijdragen wordt gemonitord. De Inspectie hanteert < 95% als norm om te beoordelen of de continuïteit niet in gevaar is. De Vrije School blijft binnen deze norm in meerjarenperspectief, waarbij duidelijk een afname te zien is in 2025 vergeleken met 2024.

- De afschrijvingen zijn nagenoeg gelijk aan de begroting 2025. Er is in 2025 meer geïnvesteerd in gebouwen dan begroot vanwege de nieuwbouw (negatief verschil van € 42.000). Aan de andere kant is er nauwelijks geïnvesteerd in nieuwe inventaris (positief verschil van € 41.000).
- De huisvestingslasten zijn € 18.000 hoger dan de begroting 2025 en € 7.000 lager dan de realisatie 2024. Vergeleken met de begroting zijn de kosten voor huur, onderhoud en schoonmaak hoger uitgevallen dan begroot. Daarentegen zijn de kosten voor energie en water lager uitgevallen. Vergeleken met 2024 zijn de kosten voor energie en water eveneens lager uitgevallen.
- De overige lasten zijn € 32.000 hoger in 2025 vergeleken met de begroting. Vergeleken met 2024 zijn ze € 15.000 hoger. Het verschil met de begroting zit met name in de activiteiten ouderbijdragen die hoger zijn uitgevallen in 2025. Vergeleken met 2024 zijn de accountantskosten en leermiddelen hoger uitgevallen.
- Het saldo financiële baten en lasten is ongeveer € 15.000 hoger dan de begroting 2025 en € 13.000 hoger dan 2024. Dit komt door de vordering op OC&W m.b.t. de wettelijke rente.

TOELICHTING OP DE ONTWIKKELINGEN IN DE BEGROTING 2026 EN MEERJARENBEGROTING

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

Als basis voor de begroting 2026 dienen de uitgangspunten zoals die in de Kaderbrief 2026 zijn beschreven. Van de school wordt verwacht dat ze kritisch kijken naar mogelijke besparingen op het gebied van energie, schoonmaak, kopieerkosten e.d. zodat er zoveel mogelijk geld beschikbaar blijft voor het primaire proces.

Voor de begroting 2026 en meerjarenbegroting 2027-2030 zijn de volgende documenten gebruikt om te komen tot realistische cijfers:

- **Leerlingaantal per 1 februari 2025** en de prognoses voor de jaren daarna.
- **Laatst bekende parameters** (1e regeling bekostiging 2026) voor de vereenvoudigde bekostiging, inclusief een opslag van 3,8%, vooruitlopend op de 2e regeling.
- **De verwachte fte's over de periode 2026-2030**, afgestemd met de school, P&O, Financiën en de bestuurder.
- **Het Meerjareninvesteringsplan (MJIP)**, aangeleverd door de school
- **De begroting voor de Rijksbijdragen SWV**, aangeleverd door het Samenwerkingsverband.

Strategisch Beleid

De Vrije School heeft een duidelijke ambitie om haar financiële beleid strategisch af te stemmen op het **Strategisch Beleidsplan 2024-2028**. Dit plan beschrijft de koers en doelstellingen van de stichting en vormt de basis voor het prioriteren van investeringen en middelen in de komende jaren.

De speerpunten (grote doelen) zijn nauw verbonden met de kernwaarden van Stichting Vrije School. Bij het opstellen van de begroting zijn deze speerpunten zoveel mogelijk meegenomen. Door deze speerpunten te verwerken in de begroting, wordt ervoor gezorgd dat de financiële planning niet alleen functioneel is, maar ook de strategische visie ondersteunt. Dit biedt een basis voor gerichte investeringen en duurzame groei.

- **Speerpunt vakmanschap:** Er wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van medewerkers door middel van de Vrije School/ Markant-Leersaam Academie. Deze **scholing en opleiding**, gericht op experts zoals interne begeleiders en directeurs, vereist gerichte financiële middelen voor cursussen, trainingstrajecten en faciliteiten.
- **Speerpunt kwaliteit:** De herijking van de interne auditering bij de start van het schooljaar 2025-2026 en de bijbehorende **professionalisering** brengen een focus op kwaliteitsverbetering. Hiervoor zijn middelen opgenomen in de begroting om trainingen en ondersteuning te realiseren.
- **Speerpunt positionering en inclusief onderwijs:** De Vrije School zet steeds meer in op inclusief onderwijs binnen de school, wat gepaard gaat met een efficiënter gebruik van ondersteuningsmiddelen, ondanks de afname van middelen vanuit het samenwerkingsverband.
- Verder zet de school B.V.S. Schooladvies (Begeleidingsdienst Vrije School) in, zij bevorderen het gedachtegoed van de Vrije School en de vaardigheden van leerkrachten op dit gebied.

Met name bij de posten *externe inhuur*, *deskundigheidsadvies* en *scholing* is een substantieel budget opgenomen om invulling te geven aan de bovengenoemde speerpunten. Ook de inzet van eigen personeel voor scholing maakt hier deel van uit. In de bovenschoolse begroting van Markant-LeerSaam zijn daarnaast ook specifieke personeelsleden benoemd of vrij geroosterd voor taken op het gebied van onderwijskwaliteit. De Vrije School maakt hier ook gebruik van.

De Vrije School zorgt ervoor dat de speerpunten direct terugkomen in de begroting. Door gericht budget toe te wijzen aan vakmanschap, kwaliteit, inclusiviteit en digitale innovatie, blijft de organisatie op koers om haar doelen te bereiken. Tegelijk zorgt dit voor een toekomstbestendige financiële strategie, waarmee de Vrije School flexibel kan inspelen op veranderingen en tegelijk blijft investeren in goed onderwijs en ondersteuning.

Resultaat 2026

Na de besprekingen met de de Vrije School komt de school uit op een positief resultaat van € 20.000. Dit is een positieve verbetering van € 47.000 ten opzichte van de negatieve prognose van € 27.000 voor 2025. De belangrijkste begrotingspunten zijn:

- **Aanpassing salarissen:** Conform het *eerdere* advies over de nieuwe CAO PO 2025-2026 zijn de brutosalarissen verhoogd met ca. 5,5% ten opzichte van de CAO 2024-2025. De ingangsdatum van de nieuwe CAO gaat van kracht op 1 november 2025 tot en met 28 februari 2027.
- **Aanpassing reguliere bekostiging:** Om de baten en lasten te matchen, is het noodzakelijk om de bekostiging in de begroting te verhogen met 3,8% (het loongevoelige deel van de bekostiging).
- **Groeibekostiging:** Voor 2026 is rekening gehouden met groeibekostiging van in totaal € 150.000, vanwege de forse groei die wordt verwacht
- **Ontwikkeling leerlingen:** Op 1 februari 2024 telde de school nog 235 leerlingen, terwijl dit op 1 februari 2025 is afgenomen naar 221 leerlingen – een afname van 14 leerlingen. Voor 1 februari 2026 wordt echter een stijging verwacht naar 242 leerlingen – een toename van 21 leerlingen. Daarna zal het aantal leerlingen jaarlijks naar verwachting met ongeveer 2 tot 3 leerlingen blijven groeien.
- **Subsidie Basisvaardigheden:** De school komt in de periode 1 september 2025 t/m 31 juli 2027 in aanmerking voor de subsidie Verbetering Basisvaardigheden voor in totaal € 145.000. Vanaf 1 januari 2027 wordt er een structurele bekostiging voor basisvaardigheden ingevoerd van € 182 per leerling. Deze bekostiging (zowel de toekenning als de structurele bekostiging) is dan ook meegenomen in de meerjarenbegroting.
- **Personeelsplanning:** De lonen en salarissen zijn gebaseerd op het huidige personeelsbestand, met inachtneming van aflopende contracten. Het gemiddelde aantal fte's voor 2026 is, inclusief vervangingen, begroot op 14,87 fte (prognose in 2025: 16,35 fte, inclusief 1,68 fte vervanging). In de jaren daarna blijft het aantal fte's stabiel rond de 14,50. De kosten voor externe inhuur blijven in 2026 vergelijkbaar met die in 2025, naar verwachting ongeveer € 23.000.

Dit zijn de grootste verschillen tussen het resultaat prognose 2025 en de begroting 2026:

Baten	
Combinatie indexatie reguliere bekostiging en afname leerlingen	-/- € 15.000
Groeibekostiging	+/+ € 150.000
Lagere inkomsten vanuit het samenwerkingsverband	-/- € 11.000
Toename bekostiging subsidie basisvaardigheden	+/+ € 32.000
Lagere inkomsten ouderbijdragen	-/- € 10.000
Overige baten	-/- € 41.000
Toename baten	+/+ € 105.000
Lasten	
Toename personeelskosten	+/+ € 80.000
Afname overige lasten en afschrijvingen	-/- € 22.000
Toename lasten	-/- € 58.000
Totaal	+/+ € 47.000

Update CAO 2025-2027

Onlangs is bekend geworden wat de daadwerkelijke aanpassing is in de nieuwe CAO 2025-2027. De wijzigingen bestaan uit:

- Een generieke loonsverhoging per 1-11-2025 van 4,60%
- Een generieke loonsverhoging per 1-11-2026 van 1,20%
- Harmonisatie van de oktobertoelage van 0,05%
- Verbetering reiskostenvergoeding per 1-11-2026 van 0,15%
- Incidentele kosten (OOP10/vakbond) van 0,07%

In totaal komt dit neer op een stijging van 5,07% in de totale loonkosten. In de begroting is uitgegaan van een verhoging van 5,5% op de bruto salarissen, omgerekend 5% op de totale lonen en salarissen. Deze percentages liggen dus vrijwel gelijk, waardoor de indexatie van 5,5% op de bruto salarissen is behouden.

Begroting 2026 en Meerjarenbegroting 2027-2030

In 2026 wordt een positief resultaat van € 20.000 verwacht. Vanaf 2027 zet deze positieve trend zich door, met verwachte resultaten tussen € 30.000 en € 40.000.

	Prognose 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
3.1 - Rijksbijdragen	1.813.056	1.945.618	1.961.451	1.942.899	1.957.154	1.978.536
3.2 - Overige overheidsbijdragen en -subsidies	25.645	0	0	0	0	0
3.5 - Overige baten	82.000	80.400	80.400	80.400	80.400	80.400
3 - Baten	1.920.701	2.026.018	2.041.851	2.023.299	2.037.554	2.058.936
4.1 - Personeelslasten	1.595.322	1.675.371	1.684.637	1.672.258	1.687.812	1.702.982
4.2 - Afschrijvingen	29.419	31.170	29.600	24.269	21.174	20.831
4.3 - Huisvestingslasten	182.876	150.876	150.876	150.876	150.876	150.876
4.4 - Overige lasten	139.553	147.650	144.650	144.650	144.650	144.650
4 - Lasten	1.947.170	2.005.067	2.009.762	1.992.053	2.004.512	2.019.338
5 - Financiële baten en lasten	-750	-750	-750	-750	-750	-750
1 - Resultaat	-27.219	20.201	31.339	30.496	32.291	38.847

Baten

Rijksbijdragen

De totale verwachte Rijksbijdragen voor 2026 bedragen € 1.946.000. De periode 2027 tot en met 2030 vertoont een wisselend verloop: een stijging in 2027, gevolgd door een lichte daling in 2028, waarna de Rijksbijdragen weer toenemen in 2029 en 2030. De Rijksbijdragen bestaan uit de Rijksbijdragen OC&W, de overige subsidies van OC&W, en de ontvangen doorbetalingen van de rijksbijdragen voor het SWV.

De Rijksbijdragen OC&W zijn gebaseerd op de meest recente gegevens van DUO (oktober 2025) en de leerlingaantallen. De telling van 1 februari 2025 dient als basis voor de rijksbijdragen in het kalenderjaar 2026, en verder.

Vanaf 2026 wordt een sterke stijging van het aantal leerlingen verwacht. Deze toename hangt samen met de sinds kort volledig gerenoveerde school. Door de forse groei in het aantal leerlingen ten opzichte van telddatum 1-2-2025 wordt een **groei-bekostiging** verwacht in 2026 van in totaal € 150.000. Deze groei-bekostiging is als baten meegenomen in de begroting.

Met de in 2025 ingevoerde **subsidieregeling onderwijsregio's** werkt het ministerie van OCW toe naar een landelijk dekkend netwerk van onderwijsregio's, als onderdeel van de aanpak van het personeelstekort. In 2026 is wederom 50% van de PBSS-middelen (regeling bijzondere bekostiging Professionalisering en Begeleiding Starters en Schoolleiders) overgeheveld naar de middelen voor de onderwijsregio's. De resterende 50% van de PBSS-middelen wordt vanaf 2026 opgenomen in de reguliere bekostiging.

De Vrije School heeft voor de periode 1 september 2025 t/m 31 juli 2027 de **subsidie verbetering basisvaardigheden (VBV)** toegekend gekregen. Het gaat om een totaalbedrag van circa € 145.000, dat evenredig over deze periode wordt verdeeld. Vanaf 1 januari 2027 is de structurele bekostiging voor VBV opgenomen in de begroting. Deze subsidie biedt de school extra mogelijkheden om gericht te investeren in het versterken van taal-, reken- en burgerschapsvaardigheden, met als doel de onderwijskwaliteit te verbeteren.

De **doorbetalingen van Rijksbijdragen vanuit het samenwerkingsverband (SWV)** bestaan uit middelen voor lichte ondersteuning. Voor de lichte ondersteuningsmiddelen is in 2026 rekening gehouden met een bedrag van € 52 per

leerling. Deze forse verlaging, vergeleken met 2025, is in lijn met de aankondiging van het samenwerkingsverband. Een vermindering van de ontvangen middelen vanuit het samenwerkingsverband heeft ook gevolgen voor de inzet van personeelsleden die uit deze middelen worden bekostigd. Dit vraagt om een zorgvuldige beoordeling.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Voor overige overheidsbijdragen en subsidies is geen bedrag opgenomen in de begroting en meerjarenbegroting.

Overige baten

De overige baten van € 80.000 voor 2026 bestaan uit de huuropbrengsten, ouderbijdragen en overige baten. De ouderbijdragen bedragen € 50.000. Deze middelen worden aangewend door de Vrije School om het concept van het Vrije Schoolonderwijs verder vorm te geven. Naast de speciale leermiddelen die op de school gebruikt worden, worden hier ook de jaarfeesten, uitstapjes, schoolreisjes en het kamp van betaald. Ook tuinbouw, de lessen euritmie, handwerken en houtbewerking worden hieruit bekostigd. De uitgaven hiervan komen dus deels terug in personele en materiele lasten. Jaarlijks wordt over de besteding aan de ouders hierover gerapporteerd.

Lasten

Personeelslasten

De totale personeelslasten voor 2026 zijn begroot op een bedrag van € 1.675.000. De lonen en salarissen, ter hoogte van in totaal € 1.634.000, zijn gebaseerd op de fte's in paragraaf 1.

Het genoemde aantal fte's betreft een gemiddelde. In de prognose voor 2025 wordt uitgegaan van 16,35 fte, waarvan 1,68 fte bestaat uit vervangingen. Dit betekent dat 14,67 fte regulier is ingezet. Gezien de verwachte groei van het leerlingaantal is het belangrijk dat het personeelsbestand stabiel blijft. Per 1 augustus 2026 wordt een vacature voor een leraar ingevuld voor 0,8 fte en wordt vanuit de VBV-subsidie een onderwijsassistent ingezet voor 0,2 fte. Op basis van de huidige prognoses en groepsindeling wordt verwacht dat de Vrije School met deze aantal fte's goed onderwijs moet kunnen verzorgen.

Zoals eerder aangegeven, is rekening gehouden met een indexering op de bruto salarissen van 5,5%. Daarnaast is er in de **lonen en salarissen** voorzien in jaarlijkse periodieken. Medewerkers die nog niet het maximum van hun salarisschaal hebben bereikt, ontvangen elk jaar op 1 augustus een periodieke verhoging.

Voor het bekostigen van de vervanging van zieke werknemers is een klein budget opgenomen. Hoewel de Vrije School nog steeds verzekerd is bij het Vervangingsfonds is de ervaring dat niet altijd de volledige ziektevervangingen worden vergoed. In 2026 is een uitkeringsbedrag vanuit het Vervangingsfonds meegenomen van € 25.000 voor de vervanging van een langdurig zieke medewerker. De vervangingskosten worden op ca. € 10.000 hoger geraamd. Hier is vooralsnog uitgegaan van een periode van 6 maanden. Na deze periode zal opnieuw beoordeeld moeten worden of dit doorgezet moet worden. Het premiepercentage voor het Vervangingsfonds stijgt van 4,30% in 2025 naar 5,90% in 2026. Deze premie maakt onderdeel uit van de salarislasten.

Tot slot is voor de periode 2026 tot en met 2030 een bedrag van € 45.000 opgenomen voor de doorbelasting van de salarislasten van bovenschools personeel (van de stichting Markant-LeerSaam) aan de Vrije School, naar rato van het aantal leerlingen.

De **overige personeelslasten** van € 67.000 in 2026 omvatten uitgaven zoals de inhuur van externen en WKR-kosten zoals arbodienst en nascholing. Door een daling van de Arbo kosten met € 3.000 vanaf 2027, nemen de totale overige personeelskosten met hetzelfde bedrag af.

Afschrijvingen

De totale afschrijvingslasten voor 2026 zijn begroot op ongeveer € 31.000. Vanaf 2027 dalen de afschrijvingslasten met in 2030 een bedrag van circa € 21.000. De afschrijvingslasten zijn gebaseerd op reeds gedane als de geplande nieuwe investeringen. In 2026 en 2027 wordt in totaal € 60.000 geïnvesteerd in leerling meubilair voor het nieuwe schoolgebouw. Voor de periode 2025 tot en met 2029 is onderstaande investeringsbegroting opgesteld.

	Begroting	Realisatie	Begroting			
	2025	2025	2026	2027	2028	2029
ICT	€ 2.000	€ -	€ 5.000	€ -	€ 5.000	€ -
Inventaris	€ 41.542	€ 587	€ 37.500	€ 22.500	€ -	€ -
OLP	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gebouwen	€ 45.946	€ 87.805	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ 89.488	€ 88.392	€ 42.500	€ 22.500	€ 5.000	€ -

Het uitstellen of laten vervallen van geplande investeringen heeft een positief effect op het resultaat.

Huisvestingslasten

De totale huisvestingslasten zijn voor 2026 begroot op € 151.000 en bestaan uit huurlasten, onderhoud waaronder de doorbelasting van BreedSaam (inclusief bekostiging onderhoud van leegstand), energie en water, schoonmaak, publiekrechtelijke heffingen en overige huisvestingslasten (o.a. tuinonderhoud en beveiliging gebouw). Voor de periode 2026 t/m 2029 blijven de huisvestingslasten ongeveer gelijk, er is een afname van onderhoudslasten, maar er zal ook een indexatie plaatsvinden.

Overige lasten

De totale overige lasten zijn voor 2026 begroot op ongeveer € 148.000. Voor de periode 2027 tot en met 2030 blijven deze lasten vrijwel gelijk aan die van 2026, met uitzondering van een daling van € 3.000 vanaf 2027 door lagere overige uitgaven. De totale overige lasten zijn verdeeld over drie hoofdcategorieën:

Administratie- en beheerslasten: Deze zijn gebaseerd op ervaringscijfers en worden voor 2026 tot en met 2030 begroot op € 52.000.

Inventaris- apparatuur en leermiddelen: Voor de periode 2026 tot en met 2030 wordt een jaarlijks bedrag van ongeveer € 49.000 verwacht.

Overige uitgaven: Voor 2026 zijn de overige lasten begroot op € 47.000. Voor de periode 2027 tot en met 2030 daalt dit bedrag naar € 44.000. Van dit begrote bedrag bestaat ongeveer 70% uit uitgaven voor ouderbijdragen. Het bedrag aan ouderbijdragen is in de begroting ongewijzigd gebleven, ondanks de verwachte stijging in het leerlingaantal. De baten zouden dan evenredig moeten toenemen, waardoor dit geen effect heeft op het resultaat. Deze categorie omvat daarnaast (voor ongeveer 30%) onder andere uitgaven voor culturele vorming, medezeggenschapsraden (MR/OR), PR/communicatie en overige activiteiten.

Conclusie

Het financiële beeld van de Vrije School laat wanneer het vanuit een meerjarenperspectief wordt bekeken een wisselend beeld zien. Bij een gelijkblijvend aantal leerlingen zal toch inkrimping van de personele bezetting noodzakelijk zijn.

Er zijn enkele belangrijke risicoaspecten die de Vrije School scherp in de gaten moet houden om de financiële gezondheid ook op lange termijn te waarborgen:

- **Personeelsbeheer:** de afname van het aantal fte's, met name binnen het onderwijzend personeel (OP), is ingegeven door pensioneringen zonder directe vervanging. Hoewel dit een bewuste keuze is vanwege het meerjarig resultaat in de begroting kan dit ook druk zetten op de werkdruk en onderwijskwaliteit.
- **Ouderbijdragen:** jaarlijks schenken de ouders van de Vrije School ca. € 60.000. Deze middelen worden aangewend door de Vrije School om het concept van het Vrije Schoolonderwijs verder vorm te geven. Naast de speciale leermiddelen die op de school gebruikt worden, worden hier ook de jaarfeesten, uitstapjes, schoolreisjes en het kamp van betaald. Ook tuinbouw, de lessen euritmie, handwerken en houtbewerking worden hieruit bekostigd. Er bestaat een risico dat deze ouderbijdragen uitblijven, waardoor de personele uitgaven grotendeels uit eigen middelen gefinancierd moeten worden.
- **Verschuivingen in leermiddelen en ICT:** de verschuiving van investeringen in digitale leermiddelen naar exploitatiekosten vraagt om een zorgvuldige afweging. Hoewel deze aanpak jaarlijks terugkerende uitgaven

met zich meebrengt, kan dit op de lange termijn budgetten onder druk zetten. Het is belangrijk om hier periodiek op te evalueren en bij te sturen waar nodig.

- **Indexering:** Zowel huisvestings- als energielasten zijn onderhevig aan indexering, wat leidt tot stijgende kosten. Hoewel dit is meegenomen in de meerjarenbegroting, blijft het een risico dat hogere indexeringen dan verwacht druk zetten op het beschikbare budget.
- **Uitgaven die regelmatig overschreden worden zullen we beter moeten beheersen.** Voorbeelden hiervan zijn: scholing en inhuur externen.

Daarnaast hebben we in de risicoanalyse bij de jaarrekening de volgende risico's ingeschat:

Risico	
Ontwikkeling leerlingenaantal	-/- 25 lln.
Financiële continuïteit	Door veranderd regeringsbeleid
Concurrentiepositie en Imago	Demografische ontwikkelingen
Onderwijskwaliteit	1 fte (zorgdossiers)
Kwaliteit teams en leiding	

BALANS IN MEERJARIG PERSPECTIEF

	Realisatie	Prognose	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2025	2026	2027	2028	2029
ACTIVA							
VASTE ACITVA							
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	186.236	244.305	247.055	255.635	248.535	229.266	208.092
Totaal vaste activa	186.236	244.305	247.055	255.635	248.535	229.266	208.092
VLOTTENDE ACTIVA							
Vorderingen	24.601	24.601	119.236	24.601	24.601	24.601	24.601
Liquide middelen	194.822	100.221	117.168	109.092	147.530	197.295	250.761
Totaal vlottende activa	219.423	124.822	236.404	133.693	172.131	221.896	275.362
TOTAAL ACTIVA	405.659	369.127	483.459	389.327	420.666	451.162	483.454
PASSIVA							
EIGEN VERMOGEN							
Algemene reserve	172.604	145.385	191.806	165.585	196.924	227.420	259.712
Bestemmingsreserves	0	0	81.936	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	172.604	145.385	273.742	165.585	196.924	227.420	259.712
VOORZIENINGEN	15.395	15.395	22.325	15.395	15.395	15.395	15.395
KORTLOPENDE SCHULDEN	217.660	208.347	187.392	208.347	208.347	208.347	208.347
TOTAAL PASSIVA	405.659	369.127	483.459	389.327	420.666	451.162	483.454

Op basis van de meerjarenbegroting voor 2026 tot en met 2030 is bovenstaande balans opgesteld, waarbij ook de prognose voor 2025 is meegenomen. In de meerjarenbegroting is echter geen rekening gehouden met een mogelijke impact van de uit-spraak over de 7%-claim (rechtszaak van 222 schoolbesturen).

Activa

De materiële vaste activa is gebaseerd op de huidige activastaat en de geplande investeringen de komende jaren. De verwachting is dat de materiële vaste activa in 2026 gaat toenemen en vanaf 2027 weer gaat afnemen.

De vorderingen zijn gebaseerd op de stand van 31 december 2024.

De liquide middelen nemen ieder jaar verder toe, mede door de afname van de materiële vaste activa.

Passiva

Het eigen vermogen, bestaande uit de algemene reserve, neemt in 2026 t/m 2030 toe.

De voorziening bestaat uit de voorziening jubilea. De stand van de voorzieningen is aangehouden conform 2024. Hetzelfde geldt voor de kortlopende schulden

FINANCIËLE POSITIE

Kengetallen

Kengetal	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Signaleringswaarde
Solvabiliteit (Eigen vermogen + voorzieningen) / balanstotaal	46,3%	61,2%	46,5%	50,5%	53,8%	56,9%	Ondergrens: < 0,3
Weerstandsvermogen Eigen vermogen / totale baten (incl. financiële baten)	9,6%	13,9%	8,2%	9,6%	11,2%	12,8%	Ondergrens: < 0,05
Liquiditeit Vlottende activa / Kortlopende schulden	1,01	1,26	0,64	0,83	1,07	1,32	Ondergrens: 1.5 (bij totale baten onder €3 mln), 1.0 (bij totale baten tussen €3 mln en €12 mln), 0,75 (bij totale baten boven €12 mln)
Rentabiliteit Resultaat / totale baten (excl. financiële baten) * 100%	-8,7%	5,2%	1,0%	1,5%	1,5%	1,6%	Afhankelijk van de financiële positie
Reservepositie (o.b.v. signaleringswaarde OCW) (Feitelijk publiek eigen vermogen -/ Signaleringswaarde publiek eigen vermogen) / totale baten	0,34	0,5	0,29	*	*	*	Bovengrens[1]: > 0

Solvabiliteit 2

De solvabiliteit is een indicator voor de financiële onafhankelijkheid van een organisatie en geeft aan in hoeverre zij aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Er worden twee verschillende solvabiliteitsratio's onderscheiden, waarbij het verschil ligt in de behandeling van voorzieningen voor groot onderhoud en personeel. In solvabiliteitsratio 2 worden deze voorzieningen opgeteld bij het eigen vermogen. Voor de Vrije School bedraagt deze ratio in 2025 53,7%, maar de prognose laat een dalende trend zien in 2026. Vanaf 2027 vindt er weer een stijging plaats. Ter vergelijking: het landelijk gemiddelde in het primair onderwijs (PO) bedroeg in 2024 75%.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft een eveneens een beeld of het bestuur enerzijds te rijk zou zijn of anderzijds of er financiële capaciteit is om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Als streefwaarde wordt door Dienst Onderwijs Uitvoering (DUO) een norm van 15 tot 20% als koers geadviseerd voor weerstandsvermogen. De Vrije School zit hier ietwat onder met in 2030 een percentage van 12,8%.

Liquiditeit

Dit kengetal biedt inzicht in de mate waarin de organisatie over voldoende middelen beschikt om aan haar direct opeisbare verplichtingen te voldoen. Door investeringen in verband met de nieuwbouw te beperken en tijdelijke benoemingen per 1 augustus 2025 te beëindigen, behoudt de Vrije School voldoende liquide middelen. Naar verwachting zal deze positie in 2026 echter afnemen. Vanaf 2027 vindt er weer een stijging plaats. Ter vergelijking: het landelijk gemiddelde in het primair onderwijs (PO) bedroeg in 2024 een waarde van 3,19.

Rentabiliteit

Rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsvoering in relatie tot de totale baten. In principe heeft een onderwijsinstelling geen winst oogmerk. Vanuit dat principe kan de rentabiliteit 0 zijn. Echter ter instandhouding van vermogen is het wel noodzakelijk de inflatie te compenseren. De PO Raad adviseert dat het gemiddelde dient uit te komen tussen de 0% en 5%. In 2024 was het landelijk gemiddelde in het PO 0,1%. Bij de Vrije School blijft de rentabiliteit rond de 1% à 2% de komende jaren.

Signaleringswaarde

OC&W heeft in 2020 de schoolbesturen geïnformeerd over de nieuwe signaleringswaarde voor reserves. De onderwijsinspectie heeft een formule ontwikkeld voor het berekenen van de bovengrens van deze reserveposities. Hierbij benadrukt de inspectie dat het niet gaat om een norm, maar om een communicatiemiddel en een startpunt voor een gesprek met belanghebbenden. Tevens gebruikt de inspectie de signaleringswaarde in het toezicht op de doelmatigheid. Het ministerie adviseert met klem om te komen met een bestemmingsplan voor de reserves.

In 2025 heeft de Vrije School geen bovenmatig eigen vermogen, net zoals in 2024. Gezien de verwachte resultaten voor de komende jaren, zal er geen sprake zijn van een nieuw bovenmatig eigen vermogen. Onderstaand overzicht toont de berekeningen op basis van het model van de Onderwijsinspectie.

2025

 Onderwijsinstelling School Aanpassen	 Publiek eigen vermogen € 260.621 Aanpassen	 Gebouwen € 272.941 Aanpassen	 Resterende MVA € 86.853 Aanpassen	 Baten € 1.955.583 Aanpassen
---	---	---	--	--

Berekening

Totaal eigen vermogen

€ 260.621

Privaat eigen vermogen

€ 0

Publiek eigen vermogen

€ 260.621

Signaleringswaarde eigen vermogen

€ 560.171

Mogelijk bovenmatig eigen vermogen

€ 0

Ratio eigen vermogen: 0,47

N.B. Aan de berekening zijn geen rechten te ontleenen.

2026

 Onderwijsinstelling School Aanpassen	 Publiek eigen vermogen € 273.742 Aanpassen	 Gebouwen € 248.691 Aanpassen	 Resterende MVA € 86.853 Aanpassen	 Baten € 1.955.583 Aanpassen
--	--	--	---	---

Berekening

Totaal eigen vermogen	€ 273.742
Privaat eigen vermogen	€ 0

Publiek eigen vermogen	€ 273.742
Signaleringswaarde eigen vermogen	€ 544.772

Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 0

Ratio eigen vermogen: 0,5

N.B. Aan de berekening zijn geen rechten te ontleenen.

Ondertekening door het voltallige (college van) bestuur

Naam

Functie

Datum

Verslag intern toezicht

SAMENSTELLING INTERN TOEZICHT

Mevrouw R.E. (Roos) Peters	Lid	Stichting Vrije School Breda	Lid RvT
Mevrouw S.C.M. (Suzanne) Josephi	Lid	Stichting Vrije School Breda	Lid RvT
		Samenwerkingsverband Passend onderwijs Dordrecht.	Onafhankelijk voorzitter remuneratiecie,
		Stichting Eigenwijze Breda Vereniging Eigenwijze Breda	Voorzitter bestuur
De heer mr. M.E. (Mark) Pijning	Voorzitter	Stichting Vrije School	Voorzitter RvT
De heer P.A.W. (Peter) Lamers	Lid	College van Bestuur Schoolgroep Spinoze	Voorzitter
		Stichting Vrije School Breda	Lid RvT
De heer drs. J.H. (Hans) Mulder	Voorzitter	Stichting Vrije School Breda	Lid RvT
		Archipel School Walcheren	Lid RvT
		Woonkwartier Zevenbergen	Vz RvC
		Rekenkamer Tilburg	Lid
		Rekenkamer Vee	Voorzitter
Mevrouw drs. R.G. (Rachel) de Kort	Lid	Stichting Vrije School Breda	Lid RvT
De heer M. (Mounir) El Maach	Lid	Examencie Tilburg Universiteit	Lid
		Kascontrolecie DSE	Lid
		Stichting Vrije School Breda	Lid RvT

Het rooster van aftreden is als volgt:

Naam	Functie	Aandachtsgebied en/ of commissies	Datum aantreden	Datum aftreden
De heer Mr. M.E. Pijning	Voorzitter	Voorzitter	1 juni 2017	1 juni 2025
De heer M. El Maach	Lid	Lid Auditcie	1 juni 2025	
Mevrouw S.C.M. Josephi	Lid	Voorzitter Cie Onderwijskwaliteit en HRM / Remuneratiecie	1 januari 2019	
Mevrouw drs. R.G. de Kort	Lid	Voorzitter Auditcie / lid Remuneratiecie	1 juli 2017	1 juli 2025
De heer P.A.W. Lamers	Lid	Voorzitter Auditcie	1 juli 2025	
Mevrouw R.E. Peters	Lid	Lid Cie Onderwijskwaliteit en HRM	1 januari 2025	
J.H. Mulder	Voorzitter		1 september 2021	

Er is geen sprake van conflicterende nevenfuncties. De aanwezige specialismen zijn: financieel, juridisch, HRM- en Onderwijs.

- **Vergoedingsregeling**
De leden van de RvT ontvangen voor hun verrichte werkzaamheden een jaarlijkse vergoeding ter hoogte van een vast percentage van de bezoldiging volgens de WNT-verantwoording van het College van Bestuur van Stichting Markant-LeerSaam.
- **Ondersteuning en advisering bestuurder**
De RvT van Markant-LeerSaam en Vrije School heeft een aantal rollen:
 - Zij controleert het bestuur, op basis van de inhoud van de afgesproken doelen, het toezichtskader en de Code Goed Bestuur;
 - Zij vervult de rol van werkgever van de bestuurders;
 - Zij adviseert het bestuur ter voorbereiding op beleids- en strategische besluiten;
 - Zij ziet toe op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de besteding van de middelen.
- **Toewijzing accountant**

HOE HET TOEZICHT IS VORMGEGEVEN

- De Raad van Toezicht werkt met drie commissies: de Auditcommissie, de Commissie Onderwijskwaliteit en HRM en de Remuneratiecommissie. De commissies zorgen voor de voorbereiding van de oordeelsvorming en de besluitvorming in de Raad van Toezicht en rapporteren formeel en informeel aan de Raad van Toezicht. De verslagen van de commissies worden geagendeerd in de Raad van Toezicht. De samenstelling van de commissies is bovenstaand weergegeven alsook het rooster van aftreden.
- De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid en de realisering van dat beleid door het College van Bestuur. De Raad van Toezicht vulde haar werkzaamheden ook in 2025 in vanuit de drie rollen die zij ten opzichte van het College van Bestuur heeft: de toezichthoudende rol, de werkgeversrol en de klankbordfunctie. De Voorzitter van het College van Bestuur is de heer J. van Knijff.

De heer Van Knijff is per 1 januari 2026 met (vroeg)pensioen gegaan en is tijdens zijn afscheidsreceptie op 11 december 2025 door de voorzitter van de Raad van Toezicht, de heer Mulder, hartelijk bedankt voor zijn inzet aan beide stichtingen, school en medewerkers.

Zijn opvolger, de heer Robert-Jan Koevoets per 1 januari 2026 is door de vertrekkende voorzitter vanaf medio oktober meegenomen op een zo goed mogelijk wisseling van bestuurder.

- De Raad van Toezicht heeft invulling aan haar taken gegeven door:
 - In vijf plenaire vergaderingen te borgen dat alle noodzakelijke onderwerpen aan de orde zijn gekomen (controle, meningsvorming)
 - Door het opstellen van een jaaragenda, het hanteren van aanbiedingsformats bij onderwerpen op de commissie- en plenaire vergader- agenda's en door het opstellen van verslagen van de vergaderingen (het toezichthoudend systeem, transparantie en afleggen van verantwoording)
 - Door het beschikbaar en toegankelijk houden van alle stukken welke betrekking hebben op de taak-uitoefening van de Raad van Toezicht; behoudens die documenten waarin persoonlijke gegevens beschermd moeten worden (transparantie)
 - Door de Raad van Toezicht- en Commissievergaderingen, waarvan de vergaderverslagen intern openbaar en beschikbaar zijn (transparantie, afleggen van verantwoording)
 - Door de klankbord-bijeenkomsten met het College van Bestuur (onafhankelijkheid)
 - Door de benoeming van, de opdrachtverlening aan en het afsluitend overleg met de accountant. Het verslag van de accountant wordt aan de jaarstukken toegevoegd (eigen taak t.b.v. oordeelsvorming)

De vergaderingen zijn in 2025 belegd en gehouden conform de bepalingen daarover in de statuten en het reglement van de Raad van Toezicht. Mede aan de hand van de voorbereidingen in de verschillende commissies, vond de besluitvorming plaats in de Raad van Toezicht. Deze besluitvorming vond in alle gevallen plaats op basis van consensus. De belangrijkste punten van besluitvorming betroffen de goedkeuring van de strategische beslissingen van het College van Bestuur conform de statuten en het Bestuursreglement

TOELICHTING OP GEGEVEN ADVIEZEN

Hieronder is een beknopt overzicht opgenomen van de belangrijkste onderwerpen die, naast de verplichte onderwerpen zoals hiervoor benoemd, in de commissies zijn besproken.

In de vergaderingen van de auditcommissie zijn naast de reguliere besprekpunten zoals de staat van baten en lasten uit de MARAP, de begroting, de jaarrekening, het Bestuursverslag en het accountantsverslag in 2025 ook de personele begroting 2025/2026, de status van de 7% vordering rechtszaak van de PO-Raad, lopende en in te dienen subsidieaanvragen, Kaderbrief begroting 2026, en het beleidsrijk begroten besproken.

De commissie Onderwijskwaliteit en HRM ziet toe op de borging van de kwaliteit van het onderwijs en HRM maar ook op de doelmatigheid van de besteding van de middelen gerelateerd aan waar Markant LeerSaam en Stichting Vrije School Breda voor staat: gewoon goed onderwijs middels een jaarkalender waarin gekoppelde doelen aan Strategisch Beleidsplan 2024-2028 de basis vormen.

Er is en wordt volop aandacht gegeven aan de preventie van ziekteverzuim waardoor het aantal dossiers van langdurige zieken door structurele aandacht is teruggebracht.

De remuneratiecommissie vertegenwoordigt de Raad van Toezicht als werkgever van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht hecht veel waarde aan persoonlijke aandacht. Naast informele gesprekken over hoe het gaat met de bestuurder c.q. het College van Bestuur, de gesprekken tussen het College van Bestuur en de Voorzitter van de Raad van Toezicht en tussen het College van Bestuur en de Raad van Toezicht, heeft de remuneratiecommissie 2 keer per jaar een gesprek met het College van Bestuur over het functioneren, de samenwerking met de Raad van Toezicht en eventuele behoefte aan ondersteuning van het College van Bestuur.

Raad van Toezicht/ directieoverleg openbaar primair onderwijs

In 2025 heeft de Raad van Toezicht het directieoverleg openbaar primair onderwijs overleg op 13 mei bijgewoond./ De dames S. Josephi en R. Peters bezochten een GMR vergadering op 7 april 2025 waarin o.a. de werving van een nieuwe bestuurder werd besproken.

De Raad van Toezicht is tevreden over de samenwerking onderling en ook over de samenwerking tussen de Raad van Toezicht en het College van Bestuur. De samenwerking verloopt in een goede sfeer, er is voldoende scherpte in de besprekingen, er wordt voldoende voortgang geboekt op de te behalen doelstellingen en er is vooruitgang in de ontwikkeling van de kwaliteit van de organisatie.

Doelmatige besteding van middelen

De Raad van Toezicht toetst langs twee invalshoeken of sprake is van een doelmatige besteding van middelen door het College van Bestuur. De eerste invalshoek is: dragen de uitgaven bij aan het realiseren van de doelen? Hierbij gaat het erom of doelen duidelijk geformuleerd zijn en of daar ook middelen aan gekoppeld zijn. En het gaat erom of er gemonitord (en zo nodig bijgestuurd) wordt op het bereiken van de doelen en de inzet van de middelen. tweede invalshoek is of de middelen ook efficiënt of 'slim' worden ingezet. Hierbij gaat het om de toets of het geld voldoende spaarzaam wordt ingezet, en of er bij strategische beleidskeuzes en grotere investeringen ook alternatieven worden overwogen.

De doelen uit het Strategisch beleidsplan 2024-2028 zijn vertaald naar jaarplannen per school en naar jaarschijven in de begroting. De realisatie hiervan wordt gemonitord en gestuurd en besproken in de Raad van Toezicht aan

de hand van de MARAP en de overige documenten uit de P&C cyclus (begroting, jaarrekening, et cetera). Voorts wordt door het College van Bestuur ook gerapporteerd over de onderwijsresultaten en tevredenheidsmetingen.

Hiernaast zijn door de accountant de vereiste controlewerkzaamheden verricht.

Op basis van het beeld dat uit het geheel van het voorgaande volgt, concludeert de Raad van Toezicht dat er sprake is van een doelmatige besteding van middelen door het College van Bestuur.

Ondertekening door toezichthouder

J.H. Mulder, Voorzitter Raad van Toezicht

Ondertekening door de toezichthouder

S.C.M. Josephi, Voorzitter Remuneratie en Commissie Onderwijskwaliteit en HRM

Datum

**Stichting Vrije School Breda
Breda**

JAARREKENING 2025

Stichting Vrije School Breda
Heerbaan 250
4817 NL Breda

B	JAARREKENING	47
	INHOUDSOPGAVE	48
	Financiële positie 2025	49
	Resultaat	50
	Kengetallen	51
B1	Grondslagen voor de jaarrekening	52
B2	Balans per 31 december 2025	56
B3	Staat van baten en lasten 2025	58
B4	Kasstroomoverzicht 2025	59
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2025	
1.2	Materiële vaste activa	60
1.5	Vorderingen	61
1.7	Liquide middelen	61
2.1	Eigen vermogen	62
2.2	Voorzieningen	62
2.4	Kortlopende schulden	63
	Model G: verantwoording subsidies	64
	Gebeurtenissen na balansdatum	65
B6	Niet in balans opgenomen rechten en verplichtingen	66
B7	Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2025	
3.1	Rijksbijdragen	67
3.2	Overige overheidsbijdragen	67
3.5	Overige baten	67
4.1	Personele lasten	68
4.2	Afschrijvingslasten	68
4.3	Huisvestingslasten	69
4.4	Overige instellingslasten	69
4.4.2	Leermiddelen	69
5	Financiële baten en lasten	69
	WNT- verantwoording 2025	70
	(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten	71
	Overzicht verbonden partijen	72
C	OVERIGE GEGEVENS	
C1	Controleverklaring	73
	Ondertekening van de jaarrekening	77
	BIJLAGE	
D1	Gegevens rechtspersoon per 31 december 2025	78

Financiële positie 2025

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balansen.

Vergelijkend balansoverzicht

	31-12 2025		31-12 2024	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Materiële vaste activa	247	51,1%	186	45,9%
Vorderingen	119	24,7%	25	6,1%
Liquide middelen	117	24,2%	195	48,0%
	<u>483</u>	<u>100,0%</u>	<u>406</u>	<u>100,0%</u>

Passiva

Eigen vermogen	274	56,6%	173	42,6%
Voorzieningen	22	4,6%	15	3,8%
Kortlopende schulden	187	38,8%	218	53,6%
	<u>483</u>	<u>100,0%</u>	<u>406</u>	<u>100,0%</u>

Resultaat

Het resultaat over 2025 bedraagt € 101.138 tegenover -/- € 155.138 over 2024

De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2025 x € 1.000	Begroting 2025 x € 1.000	Realisatie 2024 x € 1.000
Baten			
Rijksbijdragen	1.883	1.711	1.709
Overige overheidsbijdragen	-	1	1
Overige baten	73	88	81
Totaal baten	1.956	1.800	1.791
Lasten			
Personele lasten	1.537	1.552	1.621
Afschrijvingslasten	28	31	30
Overige lasten	305	254	296
Totaal lasten	1.870	1.837	1.947
Saldo baten en lasten	86	-37	-156
Financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	15	-1	1
Resultaat baten en lasten	101	-38	-155

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de stichting worden beoordeeld en gemeten.
De kengetallen geven de toestand op 31 december weer, er is dus sprake van een momentopname.

	<u>2025</u>	<u>2024</u>	<u>Signalerings- waarden</u>
Liquiditeit (<i>vlottende activa/kortlopende schulden</i>)	1,26	1,01	< 1,5
Solvabiliteit 1 (<i>eigen vermogen (excl. Voorzieningen) / totaal passiva</i>)	0,57	0,43	
Solvabiliteit 2 (<i>eigen vermogen (incl. Voorzieningen) / totaal passiva</i>)	0,61	0,46	< 0,3
Rentabiliteit (<i>saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten</i>)	0,05	-0,09	> 0,0 - < 5,0
Weerstandvermogen (<i>eigen vermogen / totale baten</i>)	0,14	0,10	
Personele lasten / totale lasten	0,82	0,83	
Materiële lasten / totale lasten	99,18	99,17	
Kapitalisatiefactor (<i>balanstotaal -/- bw geb&terr) / (totaal baten + fin.baten)</i>)	0,16	0,18	< 0,1
Huisvestingsratio (<i>huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen&terreinen</i>) / totale lasten	0,09	0,09	

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Stichting Vrije School Breda is het bevoegd gezag van de Rudolf Steinerschool en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs in de regio Breda.

1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Vrije School Breda is feitelijk gevestigd op Heerbaan 250, 4817 NL Breda te Breda en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41102088.

1.4 Groepsverhoudingen

Stichting Vrije School Breda behoort tot een personele unie samen met Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam. De jaarrekening van Stichting Vrije School is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam.

1.7 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Vrije School Breda zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.9 Consolidatie

De jaarrekening van Stichting Vrije School Breda is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd.

1.11 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.12 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

2.4 Financiële instrumenten

Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.2 Materiële vaste activa

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

3.4 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

3.6 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.8 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.9 Eigen vermogen

3.9.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.9.2 Bestemmingsreserve vordering op ministerie van ocw

De Stichting heeft een bestemmingsreserve vordering op ministerie van OCW gevormd voor de extra baten inclusief de wettelijke rente die voortvloeien uit de door OCW toegekende compensatie inzake de zogenoemde 7%-claim. Deze claim heeft betrekking op een niet eerder gecompenseerd tekort in de personeelsbekostiging over de periode augustus tot en met december 2022. Naar aanleiding van een recente rechterlijke uitspraak, waarin schoolbesturen in het gelijk zijn gesteld, is vastgesteld dat recht bestaat op een eenmalige nabetaling. De gevormde bestemmingsreserve is bedoeld om deze incidentele baten te oormerken en aan te wenden voor toekomstige uitgaven binnen de doelstellingen van de organisatie.

3.10 Voorzieningen

3.10.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

3.10.2 Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2025 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 123,5%.

3.10.4 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 2,5% (2024: 2,5%) als disconteringsvoet gehanteerd.

3.10.9 Duurzame inzetbaarheid

In de CAO 2016 – 2018 is een persoonlijk budget opgenomen van 50 uur (VO) / 40 uur (PO) voor elke medewerker en een aanvullend budget van 120 uur (VO) / 130 uur (PO) voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen ook gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen.

3.12 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het ministerie van OCW. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4. Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

Stichting Vrije School Breda heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

4.6 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1 Marktrisico

5.1.2 Rente- en kasstroomrisico

Stichting Vrije School Breda loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (waaronder liquide middelen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt Stichting Vrije School Breda risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Stichting Vrije School Breda risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de markttrente.

Verder is het treasurystatuut bepalend.

B2 Balans per 31 december 2025
na resultaatbestemming

Activa	2025		2024	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	160.202		77.387	
Inventaris en apparatuur	86.101		106.752	
Leermiddelen	752		2.097	
		247.055		186.236
Vlottende activa				
Vorderingen				
Ministerie van OCW	90.069		-	
Overige vorderingen en overlopende activa	29.167		24.601	
		119.236		24.601
Liquide middelen				
Tegoeden op bankrekeningen (betaalrekeningen)	17.168		34.822	
Spaarrekeningen	100.000		160.000	
		117.168		194.822
TOTAAL ACTIVA		483.459		405.659

Passiva	2025		2024	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	191.806		172.604	
Bestemmingsreserves	81.936		-	
		273.742		172.604
Voorzieningen				
Personele voorzieningen	22.325		15.395	
		22.325		15.395
Kortlopende schulden				
Crediteuren	2.625		19.014	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	79.902		74.698	
Schulden terzake van pensioenen	20.288		18.318	
Schulden aan groepsmaatschappijen	-		9.313	
Overige kortlopende schulden	3.728		1.058	
Overige overlopende passiva	80.849		95.259	
		187.392		217.660
TOTAAL PASSIVA		483.459		405.659

B3 Staat van baten en lasten 2025

	Realisatie 2025 €	Begroting 2025 €	Realisatie 2024 €
Baten			
Rijksbijdragen	1.882.776	1.711.001	1.709.465
Overige overheidsbijdragen	-	645	645
Overige baten	72.807	88.100	81.409
Totaal baten	1.955.583	1.799.746	1.791.519
Lasten			
Personele lasten	1.536.647	1.551.748	1.621.426
Afschrijvingslasten	27.573	31.253	30.083
Huisvestingslasten	159.420	141.375	166.358
Overige instellingslasten	95.516	64.403	89.530
Leermiddelen	49.823	48.750	40.511
Totaal lasten	1.868.979	1.837.529	1.947.908
Saldo baten en lasten	86.604	-37.783	-156.389
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	15.313	-	2.009
Financiële lasten	779	700	758
Totaal financiële baten en lasten	14.534	-700	1.251
Resultaat baten en lasten	101.138	-38.483	-155.138

B4 Kasstroomoverzicht 2025

	2025		2024	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		86.604		-156.389
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	27.573		30.083	
Mutaties voorzieningen	6.930		7.112	
		34.503		37.195
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	-94.635		-9.835	
- Kortlopende schulden	-30.268		2.976	
		-124.903		-6.859
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-3.796		-126.053
Ontvangen interest	15.313		2.009	
Betaalde interest	-779		-758	
		14.534		1.251
Kasstroom uit operationele activiteiten		10.738		-124.802
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-88.392		-	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-88.392		-
Mutatie liquide middelen		-77.654		-124.802
Beginstand liquide middelen	194.822		319.624	
Mutatie liquide middelen	-77.654		-124.802	
Eindstand liquide middelen		117.168		194.822

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2025

Activa

Vaste activa

	31-12 2025	31-12 2024
	€	€
1.2 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	160.202	77.387
Inventaris en apparatuur	86.101	106.752
Leermiddelen	752	2.097
	<u>247.055</u>	<u>186.236</u>

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Leermiddelen	Totaal
	€	€	€	€
<i>Boekwaarde</i>				
<i>31-12-2024</i>				
Aanschafwaarde	160.886	361.907	71.844	594.637
Subsidies	-	-	-	-
Investerings	160.886	361.907	71.844	594.637
Cumulatieve afschrijvingen	-83.499	-255.155	-69.747	-408.401
	<u>77.387</u>	<u>106.752</u>	<u>2.097</u>	<u>186.236</u>

Mutaties

Aanschafwaarde	112.055	587	-	112.642
Subsidies	-24.250	-	-	-24.250
Investerings	87.805	587	-	88.392
Afschrijvingen	-4.990	-21.238	-1.345	-27.573
	<u>82.815</u>	<u>-20.651</u>	<u>-1.345</u>	<u>60.819</u>

Boekwaarde *31-12-2025*

Aanschafwaarde	272.941	362.494	71.844	707.279
Subsidies	-24.250	-	-	-24.250
Investerings	248.691	362.494	71.844	683.029
Cumulatieve afschrijvingen	-88.489	-276.393	-71.092	-435.974
	<u>160.202</u>	<u>86.101</u>	<u>752</u>	<u>247.055</u>

Afschrijvingstermijn:

Gebouwen en terreinen	40 jaar
Inventaris en apparatuur	3-20 jaar
Leermiddelen	5 jaar

Vlottende activa

	31-12 2025 €	31-12 2024 €
1.5 Vorderingen		
Ministerie van OCW	90.069	-
<i>Overige vorderingen</i>		
Vordering op groepsmaatschappijen	15.936	-
Overig	6.482	15.569
<i>Totaal overige vorderingen</i>	<u>22.418</u>	<u>15.569</u>
<i>Overige overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde kosten	6.749	9.032
<i>Totaal overlopende activa</i>	<u>6.749</u>	<u>9.032</u>
Totaal vorderingen	<u><u>119.236</u></u>	<u><u>24.601</u></u>

Onder vooruitbetaalde kosten staat het aandeel van De Vrije School in de kosten van de verbouwing van de Heerbaan 250 in 2023. De kosten worden over 15 jaren verdeeld. Het bedrag hier heeft betrekking op 2025 t/m 2037.

1.7 Liquide middelen

Tegoeden op bankrekeningen (betaalrekeningen)	17.168	34.822
Spaarrekeningen	100.000	160.000
	<u><u>117.168</u></u>	<u><u>194.822</u></u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het schoolbestuur.

Passiva

	31-12 2025	31-12 2024
	€	€
2.1 Eigen vermogen		
Algemene reserve	191.806	172.604
Bestemmingsreserves	81.936	-
Totaal Eigen vermogen	273.742	172.604

	Saldo 31-12-2024	Resultaat 2025	Saldo 31-12-2025
	€	€	€
Algemene reserve	172.604	19.202	191.806
Bestemmingsreserves publiek			
Bestemmingsreserve vordering op ministerie van ocw	-	81.936	81.936
Totaal bestemmingsreserves	-	81.936	81.936
	172.604	101.138	273.742

	31-12 2025	31-12 2024
	€	€

2.2 Voorzieningen

Personele voorzieningen	22.325	15.395
	22.325	15.395

	Saldo 31-12-2024	Dotatie 2025	Onttrekking 2025	Vrijval 2025	Saldo 31-12-2025
Personele voorzieningen					
Voorziening jubilea	8.148	1.252	-	-	9.400
Voorziening duurzame inzetbaarheid	7.247	5.678	-	-	12.925
Totaal voorzieningen	15.395	6.930	-	-	22.325

De voorziening voor jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken voor de komende tien jaren. Gebaseerd op:

- Leeftijd per medewerker
- Gehele personeelsbestand
- Jaren dienstverband per medewerker
- Omvang dienstbetrekking
- Jubileum bij 25-jarige diensttijd 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd 100% gratificatie
- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet.
- Berekening tegen contante waarde
- Rekening houdend met een blijfkans.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In 2025 is een voorziening duurzame inzetbaarheid gevormd. Hierin zijn de gespaarde uren voor één medewerker opgenomen. De uren worden in latere jaren opgenomen.

	Kortlopend deel < 1 jaar	Middenlang deel 1-5 jaar	Langlopende deel > 5 jaar	Totaal
Personele voorzieningen				
Voorziening jubilea	-	1.614	7.786	9.400
Voorziening duurzame inzetbaarheid	-	12.925	-	12.925
Totaal voorzieningen	-	14.539	7.786	22.325

2.4 Kortlopende schulden

	31-12 2025 €	31-12 2024 €
Crediteuren	2.625	19.014
Belastingen en premies sociale verzekeringen	79.902	74.698
Schulden terzake van pensioenen	20.288	18.318
Schulden aan groepsmaatschappijen	-	9.313
Overige kortlopende schulden	3.728	1.058
Overlopende passiva	80.849	95.259
	187.392	217.660

Specificatie overige kortlopende schulden

Netto salaris	-	1.058
	-	1.058

Specificatie overlopende passiva

Ministerie van OCW	-	10.171
Vakantiegeld reservering	52.257	47.785
Oktoberloelage reservering	3.784	-
Crediteuren transitoria	24.760	29.324
Vooruitontvangen subsidie	-	7.978
Overige overlopende passiva	48	-
	80.849	95.258

Model G: verantwoording subsidies

Bestuur: 59984

Brinnr: 060Z

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Subsidie zij-instroom	1382267	14-11-2023	Ja
Subsidie verbetering basisvaardigheden 2024	VBV25-PO-0418	28-4-2025	Onderhanden

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

B6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Met Canon is 24-4-2023 een lease/ koopovereenkomst afgesloten vanaf 1-1-2024 voor een periode van 5 jaar. De jaarlijkse kosten bedragen ca. € 31.000 voor alle scholen inclusief Markant-LeerSaam

Met ProActive Software Nederland BV is m.i.v. 18 juni 2018 een licentieovereenkomst aangegaan voor onbepaalde tijd. De opzegtermijn bedraagt 3 maanden. De omvang van het contract is niet te bepalen, aangezien deze kosten in de totaalfactuur bij Stichting Markant Onderwijs worden verantwoord.

Met TIG The Implementation Group is m.i.v. 18 juni 2018 een licentie overeenkomst aangegaan voor ontwikkelde software per kalenderjaar, met stilzwijgende verlenging en een opzegtermijn van 3 maanden. Ook hier geldt dat de omvang niet kan worden bepaald.

Per 1 juli 2022 is een overeenkomst aangegaan met De vereniging BreedSaam voor het gebouw aan de Heerbaan 250 voor een periode van 15 jaar en loopt tot en met 30 juni 2037. In het gebouw zijn vijf schoolbesturen, Breedsaam en Building Breda gehuisvest. Zij dragen gezamenlijk de kosten.

Het huurbedrag voor het lopende boekjaar bedroeg € 24.720 en wordt jaarlijks geïndexeerd met maximaal 4% per jaar. Dit is inclusief het deel voor Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam.

Met Stoffels Bleijenberg is voor de periode van 1 januari 2021 tot 1 januari 2031 een overeenkomst aangegaan voor het schoonmaak van het schoolgebouw en is in 2021 tot stand gekomen na een aanbestedings-procedure. Per 1 januari 2023 is na een fusie de naam gewijzigd in Vebego Cleaning Services.

B7 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2025

Baten

	Realisatie 2025 €	Begroting 2025 €	Realisatie 2024 €
3.1 Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage lumpsum	1.833.904	1.666.526	1.622.226
Overige subsidies ministerie van OCW	24.843	12.275	47.563
Rijksbijdrage SWV	24.029	32.200	39.676
Totaal rijksbijdragen	<u>1.882.776</u>	<u>1.711.001</u>	<u>1.709.465</u>

Het verschil tussen de begroting en de realisatie wordt veroorzaakt door de indexering die OCW met terugwerkende kracht heeft berekend en op de vordering die is ontstaan naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State inzake het betaalritmeverschil uit 2022.

Bij het opmaken van de begroting 2025 was de indexering nog niet bekend.

3.2 Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke vergoeding personeel	-	645	645
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>-</u>	<u>645</u>	<u>645</u>

3.5 Overige baten

Verhuur onroerende zaken	11.130	23.100	25.070
Ouderbijdragen	55.000	60.000	50.000
Overige	6.677	5.000	6.339
Totaal overige baten	<u>72.807</u>	<u>88.100</u>	<u>81.409</u>

Lasten

	Realisatie 2025 €	Begroting 2025 €	Realisatie 2024 €
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	1.550.394	1.486.798	1.528.865
Dotatie personele voorzieningen	6.930	-	7.112
Personeel niet in loondienst	21.784	29.500	89.563
Nascholing	13.615	20.000	32.647
Reis- en verblijfkosten	10.726	5.000	16.062
Kosten arbodienst	13.280	3.500	6.831
Overige	26.217	6.950	12.439
	<u>1.642.946</u>	<u>1.551.748</u>	<u>1.693.519</u>
Uitkeringen VF (-/-)	-56.954	-	-37.963
Overige uitkeringen (-/-)	-49.345	-	-34.130
	<u>-106.299</u>	<u>-</u>	<u>-72.093</u>
Totaal personele lasten	<u><u>1.536.647</u></u>	<u><u>1.551.748</u></u>	<u><u>1.621.426</u></u>

Specificatie lonen en salarissen

Lonen en salarissen	1.153.129	1.103.882	1.111.795
Sociale lasten	164.748	165.224	153.287
Premies Participatiefonds	8.887	-	17.482
Premies Vervangingsfonds	42.485	-	47.433
Pensioenlasten	159.177	147.692	159.863
	<u>1.528.426</u>	<u>1.416.798</u>	<u>1.489.860</u>
Doorbelaste salariskosten	21.968	70.000	39.005
	<u><u>1.550.394</u></u>	<u><u>1.486.798</u></u>	<u><u>1.528.865</u></u>

De toename in de salariskosten wordt o.a. veroorzaakt door CAO-afspraken.

Aantal FTE's	FTE's 2025	FTE's 2024
OP	12,240	12,683
OOP	3,152	3,565
DIR	0,835	0,800
	<u><u>16,227</u></u>	<u><u>17,048</u></u>

	Realisatie 2025 €	Begroting 2025 €	Realisatie 2024 €
4.2 Afschrijvingslasten			

Gebouwen en terreinen	4.990	6.918	1.572
Inventaris en apparatuur	21.238	22.990	26.758
Leermiddelen	1.345	1.345	1.753
Totaal afschrijvingslasten	<u><u>27.573</u></u>	<u><u>31.253</u></u>	<u><u>30.083</u></u>

	Realisatie 2025 €	Begroting 2025 €	Realisatie 2024 €
4.3 Huisvestingslasten			
Huur	65.643	54.000	55.328
Onderhoud	16.514	2.500	3.167
Energie en water	16.305	28.750	47.940
Schoonmaakkosten	57.541	48.000	52.202
Heffingen	2.218	5.125	5.509
Tuinonderhoud	239	2.500	1.425
Overige huisvestingslasten	960	500	787
Totaal huisvestingslasten	159.420	141.375	166.358

4.4 Overige instellingslasten

Administratie en beheer	18.969	22.578	19.630
Accountantskosten	18.495	10.000	4.598
Telefoon- en portokosten e.d.	4.948	850	626
Deskundigenadvies	2.176	-	4.967
Verzekeringen	3.064	2.500	2.445
Vergoeding bestuursleden/bestuurskosten	5.225	4.000	3.048
Contributies	8.550	5.000	4.509
Overige administratie- en beheerslasten	148	250	277
Culturele vorming	663	2.000	2.462
Public relations en marketing	5.037	6.500	3.994
Sportdag/vieringen/reizen/excursies	3.051	4.500	6.281
GMR/MR/OR	220	125	-
Representatie overig/derden	377	100	902
Activiteiten ouderbijdrage	24.208	5.500	35.490
Overige instellingslasten	385	500	301
Totaal overige instellingslasten	95.516	64.403	89.530

Accountantshonoraria

Controle van de jaarrekening	18.495	10.000	4.598
	18.495	10.000	4.598

4.4.2 Leermiddelen

Leermiddelen	19.359	29.250	20.245
Inventaris en apparatuur	30.464	19.500	20.266
Totaal leermiddelen	49.823	48.750	40.511

	Realisatie 2025 €	Begroting 2025 €	Realisatie 2024 €
--	-------------------------	------------------------	-------------------------

5. Financiële baten en lasten

Financiële baten

Rentebaten	15.313	-	2.009
------------	--------	---	-------

Financiële lasten

Rentelasten	779	700	758
-------------	-----	-----	-----

Totaal financiële baten en lasten	14.534	-700	1.251
-----------------------------------	--------	------	-------

In de rentebaten is de wettelijke rente opgenomen van 01-01-2023 t/m 31-12-2025 van de vordering die is ontstaan naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State inzake het betaalritmeverschil uit 2022.

WNT- verantwoording 2025

Bestuur:

59984

Toelichting op de WNT:

Hiervoor verwijzen wij naar het geconsolideerde jaarverslag van Stichting
Onderwijsgroep Markant-Leersaam en Stichting Vrije School Breda.

(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten

De verdeling van het exploitatiesaldo over 2025 is vooruitlopend op de goedkeuring door het bestuur al in deze jaarrekening verwerkt.

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het positieve resultaat over 2025 ad € 101.138 als volgt verdeeld:

	€
Algemene reserve	19.202
Bestemmingsreserve vordering op ministerie van ocw	81.936
	<u>101.138</u>

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partij, meerderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *	Deelneming
Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam **	stichting	Breda	4	100%

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *
RSV Breda e.o. Primair Onderwijs	stichting	Oosterhout	4
Bredsaam	vereniging	Breda	4
Beheerstichting MFA Het Voortouw	stichting	Etten-Leur	4
Beheerstichting MFA De Vleer	stichting	Etten-Leur	4

* Code activiteiten:

1. contractonderwijs
2. contractonderzoek
3. onroerende zaken
4. overige

** personele unie

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Vrije School Breda

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons Oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting Vrije School Breda te gemeente Breda gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrije School Breda op 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2025 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2025.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrije School Breda zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Frauderisico's vormen een belangrijk aandachtspunt binnen onze controle, omdat ze de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving kunnen beïnvloeden. In overeenstemming met de vereisten van de relevante controlestandaarden hebben wij een risico-inschatting uitgevoerd om mogelijke frauderisico's te identificeren.

Het management override risico is een standaard fraude risico, omdat het management zich in de unieke situatie begeeft om maatregelen van interne beheersing te doorbreken.

Verrichte werkzaamheden

Om dit risico te mitigeren, hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

1. Analyse van memoriaalboekingen: Wij hebben de memoriaalboekingen geanalyseerd om te identificeren of er ongewone of resultaat sturende boekingen zijn gedaan die kunnen wijzen op fraude.
2. Beoordeling van schattingen gemaakt door het management: Wij hebben de door het bestuur gemaakte schattingen geëvalueerd om te controleren of de aannames die hieraan ten grondslag liggen redelijk zijn.

Uitkomst van de werkzaamheden

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden zijn er geen indicaties gevonden van afwijkingen die wijzen op fraude of het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur.

Controleaanpak continuïteit

In het kader van standaard 570 hebben wij aandacht besteed aan de geschiktheid van het hanteren van de continuïteitsveronderstelling bij het opstellen en presenteren van de financiële overzichten door het bestuur. Dit omvatte ook de beoordeling van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven.

Onze werkzaamheden omvatten:

1. Het evalueren van door het bestuur opgestelde meerjarenbegroting, inclusief de aannames die ten grondslag liggen aan deze meerjarenbegroting.
2. Het beoordelen van opgestelde risico analyse door het bestuur en de impact hiervan op de organisatie.

3. Het analyseren van de ontwikkeling van de kengetallen liquiditeit, solvabiliteit en overige signaleringswaarden van het ministerie van OCW.
4. Het beoordelen van relevante correspondentie met belangrijke stakeholders.

Uitkomst van de werkzaamheden

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen indicaties van risico's of gerede twijfel met betrekking tot de te hanteren continuïteitsveronderstelling geconstateerd.

Verwijzing naar toelichtingen in de financiële overzichten

Wij verwijzen eveneens naar de toelichting in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling waarin het bestuur het hanteren van de continuïteitsveronderstelling uiteen heeft gezet.

Benadrukking van oordeel met beperking aangaande WNT-gegevens

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel WNT-verantwoording 2025 in de toelichting op pagina 71 van de jaarrekening, waarin is omschreven dat de WNT-gegevens van Stichting Vrije School Breda zijn opgenomen in de jaarrekening van Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam. Hierin is tevens toegelicht dat in de controleverklaring bij de jaarrekening van Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam een oordeel met beperking met betrekking tot de WNT gegevens van Stichting Vrije School Breda is opgenomen. Tevens zijn de omstandigheden, die hebben geleid tot dit oordeel met beperking, in deze toelichting uiteengezet. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;

- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2025 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2025 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2025.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2025.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden

waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit

te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 13 mei 2026
8Elements B.V.
w.g. J. Monninkhof-Tsu MSc RA

Ondertekening van de jaarrekening

R.J.A. Koevoets
voorzitter College van Bestuur

H. Mulder
voorzitter Raad van Toezicht

S.C.M. Josephi
lid Raad van Toezicht

M. El Maach
lid Raad van Toezicht

R.E. Peters
lid Raad van Toezicht

P. Lamers
lid Raad van Toezicht

Breda, d.d.

D1 Gegevens rechtspersoon per 31 december 2025

*	Bestuursnummer	59984
*	Naam en adres van de instelling	Stichting Vrije School Breda Heerbaan 250 4817 NL Breda
*	Telefoonnummer	076-5289360
*	E-mailadres	info@vrijeschoolbreda.nl
*	Internetsite	www.vrijeschoolbreda.nl
*	Contactpersoon jaarverslag	ONS Onderwijsbureau, dhr. E.V. Cools
*	Telefoonnummer contactpersoon	088-8504771
*	E-mailadres contactpersoon	e.cools@onsonderwijsbureau.nl
*	Administratiekantoor	ONS Onderwijsbureau
*	AK-nummer	401
*	Brin-nummer + NAW gegevens school	060Z Rudolf Steinerschool Minckelerstraat 27 4816 AD BREDA
	datum samenstelling jaarrekening	18 februari 2026